

DOMOLJUB

Izšla vsak četrtek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 vin., za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 vin.) — Posamezne številke se prodajo po 10 vin.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice 2. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Štev. 39.

V Ljubljani, dne 30. septembra 1909.

Leto XXII.

Naš deželni zbor.

Minuli četrtek se je sešel deželni zbor drugič od tedaj, kar ima naša S. L. S. večino v deželnem zboru. Naši poslanci bodo morali v kratkem času, ki jim je odmerjen, zelo pridno delati, da izvrše vse ono, kar so započeli meseca januarja in da obdelajo tvarino, ki jim jo je pripravil deželni odbor. In to ni malo! Omenjamo samo novo cestno postavo, nov lovski zakon, občinski volivni red, izprememba šolske postave, ustanovitev zakona za pospeševanje obrti, deželno banko, zavarovalnico itd. To vse so stvari, ki bodo dale poslancem mnogo misliti. Kajpada bodo oteževali našim poslancem delo naši stari nasprotniki slovenski in nemški liberalci. Ti niso imeli nikdar še smisla in srca za potrebe in koristi kmečkega stanu, pa se bodo gotovo — saj so že napovedali — z vsemi silami upirali zlasti cestni postavi, lovskemu zakonu, novemu volivnemu redu za občine, torej postavam, katerih izpremembo in izboljšanje je naše ljudstvo že na številnih šodih zahtevalo. Pa dasi ima naša stranka samo 3 poslance več kakor združeni nasprotniki, vendar upamo, da bodo naši poslanci nam to izvojevali, da bodo ugnali nasprotnike in jih učili kozjih molitvic kakor so jih že večkrat. Saj so mogoče za to. Njih načelnik je dr. Šusteršič; mož, ki je izvojeval s svojimi tovariši že mnogo zmag.

Sedaj pa pogledimo, kako je bilo v

prvi seji,

za katero so se napovedovali burni prizori. Liberalno časopisje je hujskalo svoje poslance naj razbijejo deželni zbor in naj napadejo deželnega predsednika barona Schwarza, ki jim ni pustil, da bi liberalci zopet po Ljubljani okna razbijali kakor so jih lansko leto in se s tem postavljali. Pa ni bilo čisto nič! Niti tiste okr-

vajlene manšete ni bilo več, pa prav nič ni bilo, liberalci so sedeli kakor pribiti, samo dr. Tavčar je parkrat zagodrnjal pred-se in gledal svojega novega tovariša, ki ga je dobil namesto notarja Plantana. Kajpada to ni kaka mlada, sveža moč, ki bi prinesla v liberalno stranko kaj ognja, sveže krvi in novih idej, ne, to je star invalid liberalne stranke, uradnik Višnikar, ki je ravno kar šel v penzijo. Ta mož je nekak »erzacrezvrist« liberalne stranke, ki ga vselej kandidira tedaj, ko kak poslanec umrje ali pa odloži mandat, pa stranka drugega sposobnega kandidata dobiti ne more. Med našimi poslanci je nov mož deželni poslanec vipavski g. Perhavec. Po otvoritvenem govoru gospoda deželnega glavarja, v katerem je povedal, koliko stvari ima rešiti še deželni zbor, koliko žrtev bo še treba, da se popravi zamujeno — samo za potrebne ceste še šest milijonov kron — sta nova poslanca Perhavec in Višnikar naredila obljubo. Po tem so se izvršile volitve v razne oseke in ko se je še prečitala

nezaupnica,

ki jo je poslala trgavska zbornica svojima dičnima poslancema — toliko časti seveda nimata, da bi odložila mandate — je utemeljeval načelnik S. L. S. dr. Šusteršič nujni predlog

za spremembo poslovnika za deželni zbor.

V svojem govoru je dr. Šusteršič povedal, zakaj je potrebna izprememba. Ne glede na to, da je poslovnik star že nad 40 let in da se je tekom časa pokazalo, da je v marsičem nedostaten, so še drugi vzroki. Izpremembo zahtevajo izredne razmere. Vlada dela z deželnimi zbori kot mačeha. Ne mara jih! Skliče jih redko kdaj in še takrat le za kratek čas. Čas moramo vestno in pridno izrabiti. To zahteva interes kmečkega stanu, kateri ima od deželnega zbora največ tiritati. Onemogo-

čiti se mora, da bi brezvestni ljudje po starem poslovniku ovirali delo deželnega zbora. Z odobravanjem so sprejeli naši poslanci ta predlog, a liberalci so po svojem govorniku dr. Tavčarju odklanjali ta predlog, pa so ostali v manjšini. Predlog je bil odkazan odtoku, ki bo v kratkem izdelal poročilo.

Tu se vidi, kako previdno postopajo naši poslanci. Ko so priborili kmečkemu ljudstvu večino v deželnem zboru, hočejo zagotoviti, da bo mogel deželni zbor tudi delati. Živeli!

Za korist dežele! Protest proti dunajski vladi.

Kar se redkokdaj zgodi v zbornici, zgodilo se je v prvi seji. Deželni glavar, ki predseduje sejam, je izročil predsedstvo svojemu namestniku in šel na svoj sedež med poslance, da je utemeljil svoj predlog, da se ugovarja dunajski vladi, ki neče več podpirati gradnjo vodovodov na Kranjskem in se zahteva, da se pomožna akcija, kakor se jo izvaja v Dalmaciji in Primorskem, raztegne tudi na Kranjsko. Slovesen trenutek! Deželni glavar je v ostrem tonu ogorčen žigosal postopanje vlade, ki zadrigne svojo mošnjo takrat, ko se pripravlja dežela, da pomore pokrajnam, ki trpe v deželi največje pomanjkanje vode in so najbolj zaostale. Petnajst let je vlada podpirala deželo, a sedaj se naenkrat brani. Izgovori vlade so jalovi! Zakon — na podlagi katerega se je dajalo podporo, je vedno enak, razlikuje se samo v tem, da ima sedaj osemkrat toliko denarja na razpolago kakor ga je imela vlada v začetku. Za predlog so se izjavile vse tri stranke. Bil je soglasno sprejet in na predlog dr. Šusteršiča se je to brzojavno sporočilo poljedelskemu ministru.

Tu se vidi, kako je prav, da so naši poslanci na Dunaju v boju z vlado, ki nam

ni sovražna samo v narodnem oziru, temveč hoče Slovence tudi gospodarsko izstradati. Kličemo jim: Ne odnehajte! Proč z vlado, ki nam je tako sovražna.

Prof. Jarc

je v popoldanski seji utemeljeval nujni predlog, da se tudi na Kranjskem uvede sličen jezikovni zakon, kakor se ga hoče na Nižjem Avstrijskem, samo s to razliko, da bi se na Kranjskem uvedel v vse šole samo slovenski jezik, kakor se hoče na Nižjem Avstrijskem samo nemškega, dasi je v Nižnjavstriji primeroma mnogo več Slovanov, kakor je pa Nemcev na Kranjskem. V zadnjem hipu so pricapljali za našimi poslanci tudi liberalci in so stavili sličen predlog, kakor ga je bil Jarc. Ker je pa dr. Triller nerodno zaletaval se v našo stranko, ga je dr. Šusteršič v svojem govoru pošteno počesal in razkrinkal tisto grdo komedijaštvo, ki ga uganjajo liberalci z narodnostjo. Od liberalcev se naša stranka ne bo učila ljubezni in dela za svoj narod. Predlog je bil sprejet s slovenskimi glasovi proti nemškim.

Zelo važen je bil nujni predlog dr. Lampe za ustanovitev

električne centrale na Gorenjskem

V zanimivem in poljudnem govoru je pojasnil dr. Lampe potrebo take centrale in očrtal njen namen. Vsa Gorenjska od Jesenic do Litije bi dobivala razsvitljavo, vse tovarne bi dobivale gonilno silo, nastalo bi mnogo novih tovarn in mali obrtnik in kmetovalec bi dobivala poceni gonilno silo za svoje stroje. Povzdignila bi se obrtnost in gospodarsko blagostanje velike pokrajine. Predlog je bil sprejet.

Protiv povišanju voznih cen na južni železnici.

Južna železnica hoče prevozne cene za 7% zvišati. To bi jako zadelo Kranjsko deželo, ki je večinoma navezana na južno železnico. Vse blago, ki se izvažna v Trst in Reko gre po južni železnici. Poslanec Povše je zato predlagal, da se brzojavno pozove ministra, da ne privoli v povišanje voznih cen na južni železnici. Vsa zbornica je glasovala za to.

Protiv koncu seje je

dr. Pegan

v interpelaciji ožigosal vladne organe kako postopajo protiv županstvom, ako nočejo izdajati plesnih licenc. Žandarji so tukaj več, kakor župani. Zahteva se od vlade, da se okrajni glavarji in žandarji ne bodo več umešavali v te stvari.

Med čitanjem te interpelacije je ljubljanski poslanec iz Kravje doline prinesel kos papirja deželnemu glavarju. Deželni glavar prečita, a na to vstane in pové, da mu je vročena interpelacija, ki je pa tako ostudna, da je neče prečitati v javni seji in da zaradi tega odredi

tajno sejo.

Kdor ni poslanec, je pobral kopita in moral iti iz zbornice. Izvedeli smo, da so liberalci interpelirali zaradi tega, ker jim je vlada zaplenila njih glasilo »Slovenski Dom«, ker je na ostuden način napadalo slovensko duhovščino. Grdo je moralo

biti res, ker so se liberalni poslanci sramovali ostudne pisave svojega glasila in je dr. Tavčar izjavil, da interpelacijo umaknejo. Zatajili so svojega otroka liberalni »Slovenski Dom«. Mora biti pač pravi pakec! Za naše poslance se je prva seja zelo častno izvršila. Naprej!

Političen pregled.

DEŽELNI ZBOR KOROŠKI.

42 poslancev šteje novi deželni zbor koroški, ki se je sešel 21. t. m. Izmed teh poslancev je 14 novih. Ze v prvi seji vložila slovenska poslanca Grafenauer, Eilersdorfer in tovariši predlog za pomoč po uimi prizadetim kmetom v okrajnem glavarstvu Velkovec. Nemški poslanec Pirker in njegovi tovariši se zjeze nad slovenskimi napisi v brzovlakih na progi Trst-Celovec-Dunaj. Zbornica pritrudi vsem izvolitvam. Prizna tudi volitev Metnitza, čeprav so Slovenci ugovarjali. Pri ožji volitvi za Metnitza v splošnem volivnem razredu v Celovcu so se vršile nerednosti. Izpolnjevali so glasovnice na volišču z štampiljami dr. Metnitza. Poslanec Grafenauer si privoščil nemške poslance, ki so v splošni skupini agitirali proti njemu z raznimi nedopustnimi sredstvi. Pravi, da se mora spremeniti volivni red, ki združuje Celovec v eno skupino s kmetiskim okrajem ki šteje 80% kmetskega prebivalstva. Vsi poslanci store nato obljubo, Slovenci v slovenskem jeziku, kar Nemce posebno zbode.

VIHAR V ŠTAJERSKEM DEŽELNEM ZBORU.

V prvi seji štajerskega deželnega zbora se prečitajo predlogi dr. Benkovičev za poškodovane po toči v celjskem in vranskem okraju in Ozmeč-Meškov za po toči prizadete v ormoškem in ptujskem okraju. Vzrok razburjenju je bilo, ker je poslanec Verstovšek prebral svojo predlogo v slovenskem jeziku. Nemci kriče in ovirajo branje slovenske interpelacije. Vsebinska predloge dr. Verstovška je bilo o razobešanju zastav na deželnem dvorcu ob letošnji slovesnosti »Südmarke«. — Višek nemškega nasilja in nemške zagrizenosti je pa odklonitev prošnje, ki jo je staval poslanec Benkovič za po toči oškodovane kmetovalce. Predlog ni bil sprejet, ker je bil stavljen v slovenskem jeziku. Nova interpelacija poslanca dr. Benkoviča o izgredih nemških telovadcev v Hrastniku in celjske okoliške šole strastno razvname Nemce. Komaj je prečital slovensko interpelacijo, ker so ga neprestano motili nemški poslanci. Čule so se želje, da bi Slovencem dali pravice v Spodnjem Štajerju v svoji zbornici. Odločno bodo morali štajerski slovenski poslanci delovati za uresničenje: Proč od Gradca!

ČEŠKI DEŽELNI ZBOR.

Vlada je predložila češkemu deželnemu zboru pet predlog, ki se deloma ne-

čajo z rešitvijo narodnostnega prepira Nemcev in Čehov. Vlada je izdelala načrt za spremembo deželnega volivnega reda. Mesto 242 deželnih poslancev bi jih bilo po novem redu 334. Splošna skupina bi volila 43 poslancev. Socialni demokratje zahtevajo splošno in enako volivno pravico. 21. septembra se je oglasila deputacija socialnih demokratov pri višjem deželnem maršalu princu Lobkovicu ki mu je izročila 200 peticij socialno-demokratskih občinskih zastopov na Češkem, ki soglasno zahtevajo splošno in enako volivno pravico za češki deželni zbor. — Nemški poslanci so začeli groziti z obstrukcijo. A ravno ta korak bi škodoval celi avstrijski politiki. Kajti brez delovanja češkega deželnega zbora, tudi državnozbornskega ne bo.

PROTI ČEHOM.

Vedno huje se bore Nemci proti Slovanom. Največ težko jim prizadevajo Čehi, zato je boj Nemcev proti Čehom neizprosen, in zmiraj ostrejši. Veliko nemško obrambeno društvo »Südmarka« je sklicalo v dvorano dunajskega magistratskega shoda, na katerem so protestirali proti Čehom na Nižjem Avstrijskem. Zborovanje se je udeležilo do šest tisoč oseb. Zahtevali so, da se mora priznati postava Kolisko-Aksman ki prepoveduje češki jezik na Nižjem Avstrijskem. — A ne le liberalci, tudi krščanski socialci se potegujejo za omenjeni zakon. Ugledni nemški katoliški list »Vaterland« (po slovensko »Domovina«) je protiv zakonu in krščanskim poslancem očita ter jih ostro prijemlje radi postopanja proti Čehom in ker se zavzemajo za Aksmanov predlog. Opominja jih na nemški centum (katoliško stranko na Nemškem) in kardinala Koppa, ki je na letošnjem nemškem katoliškem shodu govoril protiv vladi za pravice poljskega jezika. Značilna je izjava katoliško-narodnega poslanca P. Šlingerja o šolski postavi Aksman. Čehi nič ne briga, kar sklenejo Nemci po deželnih zbora. Čehi briga samo Bienerth, ki krši ustavo, če potrdi predlog poslanca Aksmana. »Slovenska Unija« je še tako močna, da tako vlado spravi na zatožno klop! Odstopila bi gotovo češka ministra, če bi vlada potrdila to postavo. In kaj bi ukrenila nato vlada! Ministra Bienertha dolžnost je, da razloži krščanskim socialcem, da ne more nobena vlada niti predložiti omenjene predloge v potrdilo, kaj še potrditi.

NOVE VOLITVE.

Nemški vladni listi zdihujejo in točijo gorke, da celo vroče solze. Boje se da ne bi prišlo do novih državnozbornskih volitev. Položaj je res težak in silno zamotan. Čehi nočejo odjenjati od svojih zahtev. Nemci vstrajajo pri starem. Skoro gotovo ne pride češki deželni zbor do uspešnega dela. Odločnost čeških poslancev je pobudila Bienerthu in vladnim možem že marsikateri las. Položaj poojstrujejo kričavi nemški poslanci v deželnem zboru štajerskem. Precej pomagajo tudi Ogri, ki vedno godejo staro pesem o samostojnosti Ogrske. Pribiti pa moramo, da se S. L. S.

ci in veljaki pehajo skozi vrata ter pustijo blaznega velikega duhovnika samega. »Zaklenite ga,« kliče zadnji izmed njih pri odhodu, »da ne pride nesrečnejš pod ljudstvo in ga še bolj ne razburi s svojimi strašnimi besedami.« In služabnik je zasokal ključ v vratih ter odšel.

»Blazen vsaki duhovnik! Prišel je kakor nalašč med to drhal blaznežev!« se norčuje razjarjeni Simon ben Giora. Nato zbere naglo svoje pristaše pred vzhodnimi tempeljskimi vrati in kliče: »Kdor bi se rad rešil v gorne mesto, srčno za menoj!« Potem ukaže odpreti na stežaj velika bronasta vrata in plane na čelu svojih vojakov kakor besen proti Rimljanom.

Morda je bil to najljutejši boj celega obleganja. Kakor zid stoji Rimljan mož ob možu in se pri prvem spopadu niti ne zganijo; krogokrog tempelja odmevajo udarci mečev in bojni krik. Tit poveljuje z vrha Antonije svojim četam. Ko se jame umikati: pehota, li pošlje na pomoč konjenico. Tu se vrne prekanjeni ben Giora s svojimi pristaši proti templju. Tit pokliče svojo konjenico z bojišča in tedaj planejo sovražniki iznova proti Rimljanom, topot v podobi klina, drve čez kupe mrličev proti jugu in zahodu in se srečno prebijajo do mostu, ki veže tempeljski hrib z gornjim mestom. Isto pot nastopi tudi Janez iz Gishale in mnogo drugih bojevitih mož, vendar ostane še vseeno na tisoče ljudstva v tempelju, zlasti takih, ki ne marajo ločiti svoje usode od usode hiše božje.

Ta čas so si rimske čete osvojile za hrbotom odhajajočih sovražnikov vzhodno tempeljsko pročelje, znamenita korintska vrata, ter vdrla moreč in besneč v notranjico svetišča. Vse, kar je živega, bodisi mlado ali staro, pada pod ostrino njihovih mečev. Celi kupi mrličev pokrivajo marmorni tlak tja do oltarnih stopnic, vse je preplavljeno s krvjo, ki teče v širokih curkih skozi vhode v preddvor.

Medtem ko opravlja na vzhodu morilni angelj svoje krvavo delo, se razširja na severu, sprva samo nezatni požar vedno dalje. Tam so nedavno prej še vedno gasili rimski vojaki goreče tramovje, ki se je sesulo na kupe, ko so razdrli srebrna vrata. Ko so si pa rimske kohorte skozi korintska vrata osvojile tempelj, so Judje, docela obupani, še enkrat poizkusili napad in se zagnali črez ognjene razvaline proti gasilcem. Ta predrznost je nekega rimskega vojaka tako razkačila, da je popadel goreče poleno, stopil svojemu tovarišu na ramo in ga treščil skozi lino proti prostorom, ki obdajajo Najsvetejše. Ogenj se je oprjel lesa, ki je bil tankaj nakopičen in pripravljen za žgavni oltar, lizal sprva v malih plamenčkih krog sebe, nato pa s silno močjo bruhnil v sosednje prostore. Med judovskim ljudstvom je nastala silna zmešnjava; množice, ki so ubežale rimskim mečem, so se zagnale s strašnim krikom proti ognju, da otmejo goreči tempelj.

Bilo je ravno sredi opoldanske vro-

čine desetega avgusta. Tedaj so naznanili poslanci Titu, da je tempelj v plamenu. Takoj je odhitel s poslanikom Lucijem in drugimi podpoveljniki na kraj, kjer se je razširjal požar. Ni trajalo dolgo in rimsko vojaštvo je bilo zbrano okrog templja do zadnjega moža, tako močno se je zbudila v njih radovednost in želja po plenu.

»Najbrž gre samo stranski del plosolja,« pravi poveljnik Luciju. »Kar tako naglo ne bo orjaška stavba v ognju! Ogenj moramo udušiti!«

»Zaman se boš prizadeval, da bi se ne izpolnile Gospodove besede!« odvrne Lucij.

Ravnokar je razsajal požar po predvorih, a že sikajo krvavo rdeči zublji tudi na severni strani svetišča na prsto. Mogočni oblaki dima zagrinjajo čimdalje bolj vso okolico. Vendar stoji pravi tempelj še zmerom nedotaknjen v svoji veličini in krasoti. »Moštvo naj se postavi v vrsto, tako da bo doseglo studenec na severni strani mesta!« veli Tit in ponovila svoje povelje od gruče do gruče. »Rešiti moramo tempelj, to je moja nepreklicna volja!«

Toda med divjim vriščem morečih in ropajočih vojakov ter smrtnim krikom stiskanega ljudstva ostanejo vsi Titovi ukazi brezuspešni. Nihče se več ne zmeji za poveljnika. Srd, besnost in krvavo maščevanje je prevzelo razkačeno moštvo.

(Dalje prih.)

Razgled po domovini.

Odlikovanje. Č. g. župnik Tomaž Potočnik je bil imenovan za knezoškofijskega duhovnega svetovalca.

V Ljubljani je umrla pred tednom zospa Marija Zorec, trgovčeva soproga. Pogreba se je udeležila tudi krščansko-socialna zveza z zastavo. Blaga pokojnica naj počiva v miru!

Liberalna surovost ali zajci z Viča. 19. septembra so viški zajci zopet pokazali, da so popolnoma vredni tega imena! Zavist in nevoščljivost, da Orli tako lepo in z bratsko ljubeznijo delujejo na napredek odseka, jim ni dala miru, da ne bi prišli med mirne Orle delati razpor. Kdo jih je vendar vabil, da naj pridejo na Orlovo vešnico? In če že pridejo, naj se zadržijo kakor se spodobi za olikane ljudi, in naj ne začno izzivati z ono sokolsko prirojeno podreptostjo. Ko so jim Orli pokazali, da se ne dajo zaničevati od vsakega pritepenca, je tem zajcem vzrastla jeza čez njihova dolga ušesa. Oboroženi z kamni in nevarnim pretepaškim orodjem boksarjem, so čakali pred hišo vračajoče Orle. Vsakega mimoidočega človeka so ustavili ter ga vprašali, če je »čuk« ali »sokol«. Če ni dal odgovora, so ga vrgli ob tla ter ga na tleh ležečega bili s kamni in boksarji ter suvali z nogami. Seveda si ni bil nihče svest svojega življenja, ker so vpili, da mora nocoj še teči »čukova« kri. Celo stvar ima v rokah viška žandarmerija, kamor se je vsak napadeni človek obrnil. Ljubljanska sokolska župa sme biti ponosna na take stebre in razširjevalce so-

kolske ideje. — S kamenjem in noži ne boste ugnali naših vrlih mladeničev.

Zveza slovenskih županov se snuje na Koroškem.

Slovensko lovsko društvo na Koroškem. V Borovljah v Rožu so ustanovili slovensko lovsko društvo »Diana«.

»Narodni Dom« v Pliberku dobi s 1. oktobrom novega gostilničarja v osebi g. gostilničarja Roter, dosedaj gostilničarja v Mostah na Kranjskem.

Narodno-obrambni odsek se bo ustanovil 5. oktobra v Ljubljani.

Orlov znak so si slovenski štajerski deželnozborski poslanci pripeli, ko so v prvič stopili v novo zbornico in nastopili za pravice slovenskega jezika. Ta okolnost tako bode Nemce, da »Grazer Tagblatt« 22. septembra tega ne more pozabiti in v uvodnem članku naše znake omenja. Že Orlov znak je torej Nemcem nevaren. Slovenskim štajerskim poslancom pa, ki so v znamenju Orla začeli svoje delo za obrambo Slovenstva na Štajerskem, prisrčni: Na zdar!

Občinski svet tržaški je izrekel svoje ogorčenje nad premestitvijo koperskega učiteljskega v Gorico. Slovenska poslanca dr. Rybaf in dr. Slavik sta krepko zavrnila predrzno Lahe, ki ne pripoznajo Slovencem najmanjših pravic.

»Slovenski Narod« je zopet zašel v stari tir brezverstva. Pretečeni teden se je začel grdo norčevati celo iz Najsvetejšega. Svobodomisleci sami so priznali na zadnjem svojem sestanku, da je ta list

vedno stal na brezverskem stališču. Ne moremo razumeti, kako je mogoče, da se nahaja »Narod« še v marsikateri hiši, ki hoče veljati za katoliško. Proč s tem listom iz vseh poštenih hiš!

V Postojni so blagoslovili novo meščansko šolo v navzočnosti g. okrajnega glavarja Schitnika, ki je imel jako primeren govor ob tej priliki. Blagoslovil je novo stavbo g. katehet Ažman.

Svobodomiselna značajnost a i general Lah. Ta Lah, doma dolj v Šmarju pri Ljubljani, kaj rad zabavlja sedaj šolam, ki so v rokah redov, in vendar je za časa svojih gimnazijskih let užival dobroto in gostoljubnost ljubljanskega uršulnskega samostana, kjer so ga brezplačno hranili! Brez tega samostana bi morebiti niti ne bilo gimnazijskega abiturijenta Laha, potem seveda še manj filozofa in svobodomisleca Laha! To so »radikalni značajci«, ki katoliško-narodne dijake vedno sumničijo kot neznačajneže!

Svoboda pri socialnih demokratih. Socialni demokratje se radi bijejo ob prsi, češ, pri njih je doma svoboda vesti in svoboda prepričanja. Toda če malo bližje pogledaš delovanje teh ljudi, se hitro prepričaš, da njih svobodoljubje sega le do mej socialno - demokratsko - framasonsko - liberalnega evangelija; karkoli pa ne spada sem, to pa ti gospodje preganjajo in zatirajo huje, kakor je kdaj kak tiran svoje podložnike. O tem vedo povedati delavci krščanskega prepričanja, ki jih je usoda zanesla med sodruge. Znan nam je nek

slučaj, ko je prišel krojaški pomočnik z dežele v Trst k nekemu mojstru, da si izpopolni strokovno znanje. Bil je pošteni kmečkih starišev sin in vzoren mladenič — veren seveda. To je pa ostalim pomočnikom rdečkarjem tako presedalo, da so ga z vsega početka bojkotirali: niso govorili z njim, posoditi mu niso hoteli nobenih priprav, ko ni vedel, da jih mora prinesiti s sabo, pokazati mu niso hoteli ničesar in med sabo so nalašč govorili ostudne in bogokletne stvari, o katerih so vedeli, da se poštemu kmečkemu fantu naravnost zadirajo v srce kot strupene pšice. Dosegli so, kar so hoteli: fant je zdržal med tako sodrgo le en teden, potem pa je pobegnil nazaj domu. Še Bog, da je imel kam! A kaj pa tisti nesrečniki, ki so prisiljeni služiti si skorjico kruha v mestu? Izročiti se morajo nemili usodi in iti na cesto — ali pa se ukloniti terorizmu socijev in vstopiti v njih »svobodoljubne« vrste. To namreč ni le posamezen slučaj, ki smo ga gori navedli, marveč to je vobče taktika socialnih demokratov. Tudi naši slovenski delavci v Ljubljani in drugod bi vedeli marsikaj povedati o ljubeznivosti rdečih bratcev, ki nosijo svobodo in prostost samo na jeziku.

V Kranju so imeli zaupniki S. L. S. sestanek, na katerem so poročali poslanci Demšar, Jarc in Zabret. — »Gorenjec«, znani liberalni Pirčev listič, jako nizkotno napada občespoštovanega župana gosp. Šavnika, ker ni 20. septembra razobesil črnih zastav na svojih hišah. Pozivlja ga, naj odloži županstvo. Dobro vemo, da bi Cirilček rad splezal na županski stolček, a ne bo se mu še posrečilo tako naglo.

Nova maša. Dne 19. t. m. je bil v Turinu na Italijanskem v mašnika posvečen Slovenec, goriški domačin, č. g. Jožef Malič s Peči pri Rubijah, ki se je šolal štiri leta na goriški gimnaziji, potem pa je bil sprejet v red Salezijancev v Turinu. Dne 27. t. m., to je v ponedeljek, je v svoji rojstni vasi na Peči daroval prvo sv. mašo. Č. g. novomašnik je končal študije uže pred tremi leti, a zaradi mladosti je bil šele letos v mašnika posvečen. Č. g. novomašniku iz srca čestitamo ob tej priliki in mu želimo vse najboljše na utrudljivi službi dušnega pastirstva!

Odhodnica v Ameriko. V nedeljo, 19. septembra, so mil. g. knezoškof mariborski služili sv. mašo v cerkvi čč. šolskih sester v Mariboru. Svoj blagoslov so podelili sledečim čč. sestram: Bonaventuri Kunst, Klotildi Strnad, Avreliji Planker in Pulheriji Zovko, ki so drugi dan odrinile na novo naselbino v Kansas City v državi Kansas v Severni Ameriki, kjer imajo Hrvati in Slovenci svojo župnijo. Angelji božji naj jih spremljajo!

Slovenski učni jezik na kranjskih gimnazijah. Toliko dijaki, kolikor profesorji na kranjskih gimnazijah, so bili mnenja, da začne s tekočim šolskim letom tudi v višjih razredih pouk v slovenskem jeziku. V zadnjem hipu pa je deželni šolski svet prepovedal rabo slovenskih učnih knjig, ker jih ministrstvo še ni odobrilo. Deželni odbor je vložil proti prepovedi energičen protest. — Bilo bi škoda zgubljati besede o škandaloznem postopanju

vlade z nami Slovenci. Najprvo se je vlada izgovarjala, da ni slovenskih učnih knjig, a sedaj, ko smo s trudom slovenskih profesorjev, z žrtvami kranjskega deželne odbora, vendar le dobili potrebnih učnih knjig v slovenskem jeziku, jih vlada ne potrdi! Pa naj potem še kdo reče, da se nam ne godi dobro v tej ljubi Avstriji!

Izseljevanje čez Trst. Meseca avgusta t. l. se je izselilo čez Trst v Severno Ameriko 928 izseljencev, proti 316 tistega meseca lanskega leta. Tudi izseljevanje v južno Ameriko zelo narašča. V La Plata se je izselilo avgusta 348 oseb, lansko leto avgusta 252. Od 1. januarja do 30. avgusta se je peljalo iz Trsta 10.963 izseljencev v Severno Ameriko, lani v tem času 2759 izseljencev. Izseljevanje v južno Ameriko znaša letos do 31. avgusta 3199, lani v tem času 2960. Te številke kažejo, kako zelo izseljevanje narašča.

Čadrskega učitelja so naši mrtvega v čadrski grapi dne 22. septembra. V nedeljo je šel z doma v Tolmin, kjer je bila veselica in ples. Mogoče se je vračal pozno domov in mu je spodrsnilo ob robu prepada. Bil je še mlad, nekaj nad 20 let.

Ali ste že videli najnovejšo izdajo naše »Družinske Pratike« s podobo sv. Družine? Gotovo jo že imate, saj se dobi v mestih in na deželi po vseh trgovinah, in ker si skoro ne moremo misliti našega somišljenika, ki bi si omislil drugo kot pravo našo pratiko. — Ako pa vendar le še nimate nove pratike, je še vedno čas. Zahtevajte jo pri domačem trgovcu ali si jo pa naročite naravnost iz Ljubljane.

Za obmejne Slovence so nabrali na poziv gosp. Fran Babiča veseli gostje o priliki praznovanja 59. oziroma 60-letnega rojstnega dne Mihaela in Marije Čebin v Hochheide na Nemškem, 6 K 50 v.

Pri občinskih volitvah v Škofji Loki so zmagali v III. razredu somišljeniki S. L. S. Liberalci niso niti blizu prišli. V II. razredu so zmagali liberalci z enim glasom večine, ker so našim zavrgli dve poblastili. Kajpada so se zoper liberalno nasilstvo pritožili naši možje. V I. razredu so zmagali liberalni škrici. Tudi v našem mestu bo liberalcem kmalu popolnoma odklenalo.

Imenovanja. Za župnika v Motniku je bil imenovan č. g. Anton Zore, župnik v Mirni Peči. — Č. g. Andrej Magajna, kaplan v Borovnici je dobil župnijo Rakitna. — Župnija Blagovica je podeljena č. g. Jožefu Hartmanu, kuratu v Planini na Vipavskem. — Nameščen je kot kaplan v Borovnici č. g. dr. Anton Prešeren.

Vsak trgovec mora na Vašo željo preskrbeti našo »Družinsko pratiko«, četudi bi imel polne skladovnice drugih pratik. Le nikar si ne dajte vsiliti druge! Zvest naš somišljenik niti zastoj ne bo sprejel od trgovca kake druge pratike, marveč bo raje žrtvoval borih 24 vinarjev, da dobi res pravo našo pratiko, ki jo krasi spredaj podoba sv. Družine.

»Tirolski junak Andrej Hofer ob stoletnici.« »Katoliška Bukvarna« je izdala lično, z naslovno sliko okrašeno knjižico: »Andrej Hofer, tirolski junak«. Igrokaz v petih dejanjih. Ta lepi igrokaz toplo pri-

poročamo društvom, da ga, kjer le morejo, vprizoré na svojih odrih; poln je najkrasnejših in pretresljivih prizorov. Priporočamo pa delce tudi vsem knjižnicam in prijateljem naše književnosti kot prijetno in podučno berilo, ki vema bralca k ljubezni do Boga, naroda in dinastije. Ravno letos ob stoletnici so proslavljati tega izrednega junaka na Tirolskem. Avstrija in po celem svetu se ga bodo z občudovanjem spominjali. Hofer je v kritičnih časih, ko sta njegova domovina in cela Evropa ječala pod jarmom Napoleonovim, razvil zastavo prostosti ter je s svojimi rojaki trikrat pognal dotlej nepremagljive Napoleoneve legije iz svoje dežele. Te sijajne tirolske zmage so podžgale podjarmljenim narodom nov pogum, da so se znova dvignili proti Napoleonu ter naposled strli sramotni jarm. Slovel je Hofer po svojih vrlinah v življenju; posebno velik se nam pa zdi v smrti, saj je trpel kot neustrašen mučenik, kot krščanski junak je umrl za pravico in svojo ljubljeno domovino. Njegova smrt je škodovala Napoleonu več kakor 10 zgubljenih bitk. Kri Hoferjeva ni zastoj tekla; iz nje je vsklila v nekih letih prostost Tirolski in tudi drugim narodom.

Sezite pridno po tej knjižici, nabavi naj si jo vsaka knjižnica; prebiračte jo pridno; iz nje se boste učili čislati velikega moža, ki naj je vsakemu vzornik zvestobe, Bogu in domovini; do zadnjega vzdihla. Cena knjižici je 80 vin., 10 izvodov samo 5 K. — Dobi se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

»Zgodovina novejšega slovenskega slovstva.« I. del od Pohlina do Prešerna. Spisal profesor Ivan Grafenauer. — To je knjiga, ki jo je dosedaj dijak in vsak izobraženec pogrešal kot vsakdanji kruh. Sramotno malo govori Šketova Slovstvena čitanka, ki je bila edina učna knjiga slovenskega slovstva za tolike generacije našega dijaštva, o novejši književnosti in kadar govori obširneje, je nepraktična in suhoparna. Z Grafenauerjevo Zgodovino pa smo dobili izvrstno pomožno knjigo, ki bo dijaku in profesorju dobro služila, zlasti ker je že tako prikrojena, da lahko ustreza šolskim namenom in je potrjena s sijajnim izpričevalom praktičkih izkušenj, ki si jih je nabral gosp. profesor, ko je predaval v višjih razredih slovstveno zgodovino. A ne le na dijaški polici bi morala ležati »Zgodovina novejšega slovenskega slovstva«, temveč na mizi vsakega izobraženca; večina našega inteligentnega občinstva se je zbal obširnosti in letopisnega značaja Glaserjeve slovstvene zgodovine, vsled česar je med našim izobraženstvom veliko premalo slovstvenozgodovinskega znanja. A sedaj, ko smo dobili Grafenauerjevo knjigo, ne veljajo več zgovori: narodni ponos, slovenska zavest terja svoje pravice! Z lahkoto in našlado bo prekalst bravec to knjigo, brez truda, a z velikim pridom, ker je pisana z ostrim, prodirajočim pogledom na širjavo in globino. Z mirno, prepričevalno zmernostjo strogega znanstvenika zasleduje gospod profesor tihe struje naše slovstvene preteklosti — poglavje o slovenski romantiki je klasično — a obenem govori s

fino, vzgajajočo in dvigajočo tendenco, tako da se bravcu, ko obrne zadnjo stran, izvije vzdih: res je in prav je, da je res! — Knjiga je izšla v zalogi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani in velja samo 2 K; trdovezana 2 K 50 h, po pošti 20 h več. Ta nizka cena omogočuje vsakomur, da si knjigo nabavi.

Popravek. V zadnji številki je poročal »Domoljub«, da je bil ogenj pri Fajfarju na Škovinjah, a to je zmeta. Ogenj je bil namreč le na Škovincih pri Škovincu.

Zahvala.

Dne 23. septembra t. l. treščilo je v moje gospodarsko poslopje, katero je požar z vsemi pridelki popolnoma uničil. Klajo imel sem zavarovano pri **Vzajemni zavarovalnici** v Ljubljani, kateri sem škodo takoj drugi dan 24. sept. naznanil. Škoda cenila se je takoj in tudi odškodnina še isti dan t. j. drugi dan po požaru **do vinarja izplačala**.

Vsled tako hitrega in kulantnega postopanja Vzajemne zavarovalnice, štejem si v dolžnost to edino domačo slovensko zavarovalnico vsakemu, ki ima kaj zavarovati, najtopleje priporočati.

Gmajna-Črnuče, dne 24. sept. 1909.

2700

Jožef Kurent.

Zahvala.

Dne 23. septembra 1909 se mi je že drugič prizadela škoda po požaru. Lansko leto bil sem zavarovan pri francoski, ogrski in domači vzajemni zavarovalnici in le tej se imam zahvaliti, da sem bil pravilno odškodovan. Letos je hotela nesreča, da mi je treščilo v poslopje in je to popolnoma pogorelo. Že 26. t. m. je bil ogled na licu mesta in se mi je popolna škoda odobrila. Tu se zopet vidi, kako naša edina slovenska zavarovalnica svoje ude podpira! Kličem vsem domačinom: Proč s tujimi zavarovalnicami in oklenimo se domačega zavoda, kajti v edinosti je moč!

Harije, dne 26. septembra 1909.

2710 1-1

Anton Boštjančič,
posestnik št. 17.

Gorenjske novice.

Iz Križa pri Trziču.

g **Obesil se je** Anton Poljanec iz Sebenj v nedeljo, 19. septembra 1909. Mož je bil star 61 let. Zmešalo se mu je.

g **Sadja** je letos veliko, največ češpelj in hrušk, zlasti tepk. Tepk je toliko, da ljudje ne vedo kam z njimi.

g **Velkansko žago**, ki jo bo gnala električna moč, bo do novega leta napravil na Pristavi ob Bistrici baron Born. Večja bo še kot je ona na Puterhofu.

g **Pristava**, ki je četrta ure od Križa, bo tako postala skoraj čisto industrijelen kraj. Sedaj že ima baron Born na Pristavi elektrarno in veliko opekarno in v vasi, ki ima 14 hišnih števil, prebiva 166 ljudi. Vmes pa niso šteti Italijani, ki delajo v

61

opekarni in stanujejo na Pristavi več kot polovico leta in katerih je nad 30.

g **Število duš** se je vsled industrije v križki župniji zadnja leta zelo pomnožilo. Po zadnjem štetju meseca avgusta letos prebiva v križki župniji 1954 ljudi. Vsakdanjo šolo obiskuje 250 otrok kljub temu, da je vas Bistrica vsolana v Trziču in Golnik v Goriče in da višje razrede otroci iz Križev obiskujejo v Trziču, ker je doma samo dvorazrednica.

g **Grozne zmešnjave** vladajo v glavi nekega socialnega demokrata, ki se je v rdečem »Napreju« oglasil iz Križa pri Trziču. »Naprej« je tako neznan list v Križah, da so ga morali rdeči bratci iz Trziča prinesiti v Križ, ker drugače bi nihče ne bil izvedel, kakšno modrost prodaja »Naprej« in kako moder in učen je tisti, ki se je oglasil iz Križev v njem.

g **O ljubezni do bližnjega** hoče nekaj učiti, pa se mu je zmedlo. Tržiški konsum mu ne da miru. Ker je konsum propadel, pravi, da je to jasen dokaz kako klerikalci skrbijo za svojega bližnjega. Revez, zmedlo se mu je, pa ne ve da kar klerikalcem očita delajo socialni demokrati, kjer le morejo. Oni si polnijo žepe na račun ubogih zaslepljenih žrtev, ki jim slepo zaupajo. Revez, ali res ne veš, kako so gospodarili tvoji rdeči bratci v Kataniji na Laškem? Imeli so občino v rokah. Sedaj pa že več tednov posebna vladna komisija preiskuje njih sleparstva ki so popolnoma finančien propad mesta. Vse mestne dohodke so zarubili upniki, katerih je na stotine in ki se bodo seveda morali obrisati pod nosom za velike svote. Ljubi rdeči bratec, zakaj o svojih bratecih nič ne poveš v »Napreju«, kako ljubijo svojega bližnjega? Ali morda ne veš tudi o najnovejšem dokazu socialnih demokratov, kako ljubijo svojega bližnjega, prav nič? Ali ne veš, da je največje gospodarsko socialno demokratsko podjetje v Nemčiji te dni propadlo? Pojdi v Cassel na Nemško pa boš slišal, kako tisoči in tisoči delavcev in malih ljudi proklinjajo socialno demokracijo, ker so izgubili vse svoje prilhanke pri propadu socialnodemokratskega podjetja! Zakaj, ljubi rdeči bratec molčiš o tem velikanskem bankerotu, proti kateremu je tržiški — malenkost? Zmedlo se ti je, kaj ne? Pri vsakem bankerotu vidiš same klerikalce, če so prav tvoji bratci, rdeči morda še bolj kot ti. Revez, usmiljenja si vreden!

g **Pridige** tudi niso našemu rdečemu bratcu všeč. O svobodomiselnih in socialistih, pravi, se ne sme govoriti na prižnici, ker to da je politika. Kakšne pridige bi pa on rad poslušal? Čujte in občudujte njegov okus! O tem naj bi se pridigovalo, zakaj »se ne more prevažati blago semintja, zakaj se je ustavilo tuintam delo, zakaj čutijo draginjo ubogi delavci vseh krajev.« Ampak, če bi se tudi o tem pridigovalo, rdeči bratec bi ne verjel pridigarju — marveč »Napreju«, ki je njegov evangelij.

g **Kakšno modrost** je zajel iz »Napreja«, pa pove za besedami: »Brez božje volje ne pade niti las z glave, torej tudi svobodomiselnici in socialisti niso padli brez božje volje med svet. Treba jih je torej pri

miru pustiti, da bo prišla božja volja in bodo zopet izginili!« To je torej socialno, demokratska vera: Svoboda se mi mora pustiti, da krađem, saj če krađem, je to božja volja, svoboda, da ubijem, kogar hočem, saj če koga ubijem, je tu božja volja, svobodno se lažem, saj to je božja volja, vse je božja volja, kar svobodomislec ali socialni demokrat stori, samo to ni božja volja, kar kak »klerikalec« stori. Da je tržiški konsum propadel, to ni božja volja, da je pa Catanija prišla na beraško palico, da je v Casselu propadlo socialnodemokratsko podjetje, to pa je božja volja. O ta socialnodemokratska vera, ta je pa dobra! Škoda, da se rdeči bratec v »Napreju« ni podpisal, da bi ga poznali. Vsi tatovi, goljufi, sleparji in vsakovrstni lumpje bi brž leteli k njemu v šolo.

Iz ljubljanske okolice.

Iz **Črnuč**. Dne 23. t. m. pripodila se je huda nevihta od Ljubljane čez Črnuče proti Domžalam. Grozno se je bliskalo in gromelo; udarila je strela v pod pri Jožu. Pred štirimi tedni je pri ravno temu udarila strela in zopet zdaj. Revez je nujne pomoči potreben, ker mu je živinska klaja vsa zgorela. — Tudi abstinečni krožek se namerava pri nas ustanoviti. Prav tako! Manjka še tudi slov. kat. izobraževalnega društva. Dragi Črnučani, stopite na noge, da se v najkrajšem času ustanovi ta prekoristna družba. Okoli in okoli nas se z vso vneto gibljejo v društvenem življenju, le Črnuče naj bi spale? Ne, to se ne sme zgoditi! Tudi pri nas se hočemo odločno zdramiti ter delovati za dušni in telesni blagor. Upati je, da se bo tudi v Črnučah začelo društveno življenje, osobito, ker so dobile Črnuče zelo vnetega gospoda župnika. — Tudi pri nas se dobe že vžigalice na korist obmejnim Slovincem. Vsakega Slovence sveta dolžnost je, da zahteva edinole te vžigalice na korist obmejnim Slovincem. Opustimo vžigalice družbe sv. Cirila in Metoda, kajti te se nahajajo v liberalnih rokah svobodomislecev. Ne polnimo tem rokomavharjem žepe, temveč podpirajmo svoje brate, obmejne Slovence z našimi vžigalicami!

Od Save. (Občina Ježica.) Naši mladi Orli morajo veliko prestatati od korumpirane mladine. Sramoté in blatijo jih z ostudnimi imeni. Pretijo jim, da bodo vsakega, ki ga dobijo kje ponoči, pobili. Posebno eden mlečnozobi fantek, katerega imajo za vohuna, je ves divji ponoči. In kaj vam pravijo ti čudaki, da jih kar glava boli, kadar vidijo kakega Orla. No, saj jih prav pošteno sme boleti, ko vidijo, kako vam korakajo ti mladi fantje ponosno, samozavestno polno življenja. Že od daleč se razloči iz njih obrazov veselje, radost, znamenje poštenega življenja, med tem ko se na njihovih upadlih obrazih berejo strasti in znamenja alkohola. Zares velik znak moralno pokvarjenega življenja. Ni čuda, da so v svojem fanatizmu hoteli storiti vandalski napad na brata načelnika, kateri bi bil lahko žrtev barbarske drhali, ako bi se ne bila o pravem času opazila nevarnost. Ali naši fantje se popolnoma nič ne zmenijo za njih početje. Njih surovost jih šele bodri k neustrašenemu delo-

vanju. Čimbolj jih zaničujejo, tenbolj jih ljubijo poštenu ljudje. Na zdar!

Od D. M. v Polju.

Naše izobraževalno društvo je privedlo zadnje nedeljo veselico s tamburašnjem, petjem in narodnim igrokazom »Tihotapec«. Koj s početka nas je razveselil nastop novega mladega tamburaškega zbora, sestojčega iz dečkov in deklic, ki je pod vodstvom svojega vežbatelja g. organista Fr. Učakarja proizvajal dve lepi godbeni točki. Če se bodo ti mladi junaki pridno držali, bo mogoče ustvariti močan in dober tamburaški zbor, kar bo v čast naši fari. Zato mladina, le krepko in vstrajno naprej! Pri predstavi so sodelovali večinoma fantje-telovadci. Igralo se je dobro. Da, to je lepo, fantje. Dobra in poštena zabava zaleže več, kot pa tisto popivanje in druge take razvade, od katerih nima človek drugega, kot bolno glavno za prazen žep.

Telovadni odsek Orel v Polju se poslavlja letos od dveh tovarišev, ki bosta kmalu zamenjala svoje rdeče srajce z vojaško suktnjo. Maloštevilen je naš odsek, ali vseeno si je cesar kar dva Orla zbral za brambovca domovine. Svojima tovarišema kličemo: Ohranita tudi v novem stanu one lepe ideje, ki jih nam vceplja naša mlada lepa telovadna organizacija. Ostanita verna naši lepi orelski ideji, ideji krščanski in slovenski. Na zopetno svidenje po treh letih! Na zdar! — Naš telovadni odsek obstoja že dve leti, pa še vedno več fantov ne razume lepe naloge, ki jo stavlja telovadna misel slovenskemu krščanskemu mladeniču. Saj ima fara dosti postavnih, mladih fantov, ki jim je telovadba kot nalašč namenjena. Ne ogibajte se telovadnice. Po celi širni slovenski domovini se ustanavljajo dan za dnem odseki Orla, zato se tudi vi, poljski fantje, oklenite te lepe fantovske armade, ki je letos v tako lepem številu nastopila v Kamniku pred odličnjaki slovenskega naroda in žela viharno pohvalo. Fantje, zganite se! Na zdar!

Iz Št. Vida.

g Za izobrazbo. Ljudska knjižnica je imela preteklo nedeljo svoj prvi redni občni zbor. Iz poročila povzamemo sledeče: Ustanovila se je pred enim letom. Svoj sedež ima v kaplaniji. V prvem letu svojega obstanka je izposodila 1600 knjig. Dosedanji odbor je imel 9 sej. Blagajniško stanje je ugodno, ker izkazuje 183 K denarnega premoženja, od katerega se bo še letos nakupilo za 100 K novih knjig, 83 K se je naložilo v hranilnico. Novi odbor se je sestavil sledeče: Predsednik: g. kaplan A. Tomelj; v odborništvu so izvoljeni: Franc Brenk, Al. Jeločnik, Lovro Hafner, Ivan Krmeč, Mici Skalar, Angela Jaklič in Pepa Arhar. Odbor ima izbrati še dva knjižničarja in dve knjižničarici. Knjige se bodo izposojevale v dosedanjem redu: ob nedeljah dopoldne moškim, popoldne ženskam. Bog blagoslovi dobro započeto delo!

g Drugo javno predavanje v tej sezoni je bilo na tem občnem zboru. Predaval je predsednik: Kakšne knjige naj beremo

in kako naj jih beremo, da bomo imeli res kaj koristi od branja.

g Tiskarski škrat je napravil nekoliko zmede tudi našemu novičarju v zadnji številki »Domoljuba«. V odbor novega izobraževalnega društva v Dravljah ni izvoljen Alojzij, marveč Mihael Kunovar, in v hranilnici ni bilo izplačanih vlog 144.977 kron 25 vin., ampak samo 44.977 K 25 vin.

g V Podutiku se bo prihodnje nedeljo ob pol 4. uri popoldne blagoslovila brizgalna ondotnega, pred kratkim ustanovljenega gasilnega društva.

Iz raznih krajev Gorenjske.

g Iz Mekinj. Dne 26. septembra t. l. se je ustanovil pri nas novi telovadni odsek »Orla«. Moral je premagati mnogo ovir ki so se mu stavile od strani od katere bi jih najmanj pričakovali. Toda premagal je, če tudi s samozatajevanjem, vse ovire. V lepi mekinjski Marijini cerkvi smo se priporočili, postavili v varstvo mogočne nebeške Kraljice ter zaščitnika »Orlov« sv. nadangelja Mihaela. Cerkveni govornik je naglašal, kako stoji danes svet v znamenju brezverstva in mesenosti, kako hočejo dandanes nasprotniki postaviti na mesto Boga svoj razum in mesenost in kako naj bodo naši »Orli« prvoboritelji v boju proti kultu razuma in mesa; odlikujejo naj se po svoji vernosti in brezmadežnem življenju; odločno naj svetu kažejo kaj so; vzor naj jim bo junakinja bl. devica Orleanska ki je imela na praporu sliko Brezmadežne in sv. Mihaela. Pri prireditvi je govoril dovršeno in prepričevalno veleč. gospod g. dr. Guido Rant; pokazal nam je nasprotnike v vsej grdi nagoti ter jih pobijal z njihovimi lastnimi besedami. Iskrena mu zahvala za te tehtne besede! Ko je povabil navzoče k vstopu v nov telovadni odsek se je odzvalo pozivu z veseljem 55 rednih telovadcev-mladeničev in mož; med njimi so 4 Stranjani, 2 sta Tunjičana, prava velikana po postavi, in 1 Nevljan. Predsednikom so izvolili vrlega župana in posestnika brata Fr. Gamsa, načelnikom brata Niko Loboda. Odsek razpolaga z močnim pevskim in izvežbanim tamburaškim zborom. Navdušenje med odsekom je veliko. Pridružite se vrli novi četi še novi člani iz domačega kraja in okolice, da se krepko združeni in trdni falangi borite za sveto pravdo našega milega naroda! Vsem pa, ki so k lepemu uspehu prireditve pripomogli, sosebno še bratom »Orlom« iz Komende, ki so nas v kroju posetili, iskrena zahvala!

g Naklo. Bralno društvo je predstavljalo igro Ant. Medveda: »Posestrimi«, pri kateri je sodeloval domači pevski zbor in tamburaši iz Šmartna pri Kranju. — Hranilnica in posojilnica je imela leta 1908. 85.965 K 51 vin. prometa, rezervnega zaklada ima 1454 K 37 vin. — Vas Pivka in vas Okroglo je dobila vsaka svoj vodovod. — 1. oktobra pride med nas novi župnik preč. g. Jožef Seigerschmidt.

g Breznica. Tukajšnje izobraževalno društvo je priredilo v nedeljo, dne 19. septembra t. l. zabavno veselico v prostorih stare šole. Društvenim tamburašem, ki so

otvorili veselico, gre brez dvoma priznanje. Kot predavatelj je bil določen g. Albert Jeločnik iz Ljubljane. Ker pa je bil zadržan, je prevzel predavanje č. g. dr. Anton Prešeren. V svojem govoru se je zlasti navdušeno spominjal novega telovadnega odseka, ki se je ustanovil na Breznici dne 29. avgusta t. l. Po končanem predavanju se je uglasila igra »Sanje«. Kakor vedno, so igralci tudi sedaj častno rešili svojo nalogo. Društvena dvorana je bila prenapolnjena. Dohodki te veselice so namenjeni v napravo orodja novoustanovljenega telovadnega odseka. Veselice so se udeležili ne samo domačini, ampak tudi iz sosednih župnij je mnogo prihitelo k veselici. Tudi lepo število bratov Orlov je prikorakalo z Jesenic in s Koroške Bele v svojih uniformah na Breznico.

g Iz Stare Loke. V četrtek dopoldne nas je prestrašil plat zvona. Čez Kamnitnik se je videl velik dim, kot da bi na oni strani kaka hiša gorela. Pa hvala Bogu ni bilo nič hudega, dim je prišel od krompirjevce, ki so jo kurili na njivi onstran Kamnitnika. Tudi gasilci so bili pripravljani, da bi šli gasiti, če bi bilo treba. V drugo bo treba bolj pogledati, da se ljudje ne bodo plašili brez potrebe. — V petek popoldne se je od severa prignal velik naliv in vihar s sodro, ki je ajdi in sadju precej škode napravil. Na Osterfeldu je veter podrhl posestniku Kalanu kozolec, poln fižola. Sreča, da ni dveh oseb, ki so bile v kozolcu pod streho poškodovani. — V gostilni Janeza Vilfan je padel M. Šmid po stopnicah v klet. Ko je šla natakara v klet, ga je dobila nezavestnega pod stopnicami. Prenesli so ga v sobo, kjer so ga spravili k zavesti. Dobro, da ni bilo hujšega kot da je nekoliko pretresel svoje pijane kosti. — Odbor izobraževalnega društva ima sejo v nedeljo, dne 10. oktobra popoldne po krščanskem nauku. — Po drugi nedelji v oktobru se prične sv. misijon v farni cerkvi.

g Gorje. Cesarsko žago v Zgornjem Grabnu je prevzel neki Švarc. Dosedaj jo je imel g. Peter Piussi, Italijan po rodu, pa je bil nam zelo naklonjen. Kakšen bo naslednik Nemeč — nadja srce se in boji. — V nedeljo, dne 5. septembra je bila v Krnici blagoslovljena nova brizgalna. — Zaradi nasledkov prezgodnjega grešnega znanja so morali prepeljati nekega zelo mladega dekleta v ljubljansko bolnišnico. Dekleta, pamet, pamet! — Kaj bo z novo šolo, se že tudi radovedno vprašujemo. Stara je že v tako revnem stanju, da je joj, o novi šoli ni še ne duha, ne sluha. Gotovo bi jo vsi radi imeli v Gorjah. Svetá za novo šolo pa le nihče noče odstopiti. Če bo šlo tako naprej, jo bomo morali zidati kar v zraku. — Gorjanski dom ima sedaj novo streho. Saj je bila že res potrebna. Če bi z novo streho prišlo pod njo tudi kaj novih udov! — Naš pevski zbor bi rad pokazal kako napreduje. Zato vabi za nedeljo, dne 3. oktobra vse Gorjance in druge prijatelje k prijetni zabavi, kjer boste slišali pesmi: »Slovan«, »Planinarica«, »Nazaj v planinski raj«, »Jadransko morje«, »Triglav«. Same lepe pesmi! Za snih vam bodo poskrbeli z

igrokazom »Vaški skopuh« igralci Lakota, Jeceljaj, Zlomek in Gomilar.

g Kam še pridemo? Z Bleda se poroča, da so zasledili med šolskimi otroci celo tatinsko družbo. Med mladimi, nadobudnimi tatiči so prav obilno zastopani sinovi blejskih liberalcev. Le še tako naprej vzgajajte svojo mladino, le jim še prepovedujte, naj ne hodijo v cerkev, in bodite prepričani, da Bled ne bo več raj kranjske dežele ampak njen pekel. Tujci se bodo raje drugim obrnili, kjer bodo vsaj varni pred predolgimi prsti.

Bohinjska Srednja vas.

g V izobraževalnem društvu ste bili v nedeljo predavani »O Radeckiju« (nadaljevanje) in »O časopisu«. Udeležba bi bila želeti obilnejša.

g Nov, lesen most so postavili preko Ribnice v Srednji vasi.

g Iz Kvestkove gostilne na Ribičevem lazcu ob jezeru je visela 20. septembra črna zastava. Hudomušni jeziki trdijo, da za obletnico, kar si je bil bivši gostilničar Pavšek prerezal vrat.

g Dobili smo novo učiteljico, gdč. Marijo Jeglič.

g Na vrtu Martina Korošca v Jereki cvete mlada jablana. Tudi mi si ž njo vred želimo skoraj spomladi — vmes pa nekoliko manj snega in krajšo zimo kakor lani.

g Da bi bili vsi tisti, ki so ob zadnjih občinskih volitvah bili na nasprotni strani liberalci, tega »Domoljub« nikoli ni trdil, ker nikakor ni res; pač pa je res, kar trdimo še vedno, da so prav ta položaj izrabili liberalci in da so oni agitirali za pritožbo proti volitvam. Da o »liberalcih« pri nas — razen nar izjem — v pravem pomenu besede niti govoriti ne moremo, priča posebno tudi to, ker se tega imena na zunaj sramujejo celo oni, ki ga v resnici zaslužijo.

g O naši zadrugi se čuje tuptam kako drzno sumničenje ali zlobno obrekovanje. Večina teh govoric ima svoj izvor pri znanem »advokatu« na Boh. Bistrici, ki je iz dna svoje liberalne duše seveda nasprotnik vsakemu zadrugištvu, posebno pa naši »Zadrugi«. Dotične ljudi, ki nepremišljeno širijo kakšne take govorice, opozarjamo, naj bodo pametni, ako nočejo imeti kakih sitnosti in potov. Eno tako sumničenje se je že pri pristojni oblasti izkazalo kot neosnovano. Ako se zdi komu, da ni kaj v redu, naj to pove na pristojnem mestu ali na občnem zboru. Zahrbtno napačno in skrivaj obrekovati pa je grdo in nemožato!

g Sirarna pri Stari Fužini bo za Bohinj, zlasti za našo dolino, velikega pomena. Pokažimo Bohinjci, da nam je res mar napredek in se izkažimo hvaležne onim, ki jim je res na srcu blagor in prospel ljudstva in ki so nam z velikimi stroški uredili tako krasno sirarno! Delo se bo v sirarni začelo takoj, kakor hitro se zagotovi količina mleka. Delalo se bo tudi pozimi in se bo celo zimo lahko oddajalo mleko tjakaj.

g Da nam vse te stvari natanko razloži, pride v nedeljo, 10. oktobra, takoj po nauku k Fužini sam g. nadzornik Legvart in bo predaval v sirarni. Udeležite se v prav obilnem številu iz cele župnije!

Dolenjske novice.

Belokranjske novice.

d Iz Črnomlja. Naši liberalci še sedaj kar ne morejo verjeti, da jim je »Belokranjec« zmrznil. Nekje, da se je prelevil v tednik, ki nosi častno ime »Slovenski Dom«. Kaj pa, če spi kje v gradačkem gradu, kamor je ušel prosvitljenemu Cirilčku, in bo prišel enkrat z vso častjo zopet na dan? Znabiti res. No, za enkrat mu pa pač še lahko zakličemo tužni: »V miru počivaj!«

d Naše stavbinsko društvo se pa naj bi vendar enkrat zdramilo iz sladkega spanja. Zadnjič je že poročal »Domoljub«, kako si je po njegovi zaslugi prisvojil naš kočevski lekarnar lepo hišo na trgu. Sedaj preti druga nevarnost našemu mestu. Bodočo spomlad bodo začeli graditi most iz glavnega trga na ločko stran. Pri tem bodo morale tri hše strani. Brez dvoma se bodo vsi trije posestniki naselili okoli svojih pristav izven mesta. In na ta način bo polagoma dobršen del naših meščanov zlezal iz mesta. Gospodje, tu posezite vmes! — Odboru za lepševanje mesta, ki menda tudi nekje životari, bi pa priporočili, da bi se šel včasih sprehajati okoli posojilnice pred sokolskim domom (hotel Lackner) in si ogledal ondošne livade, ako bi se dal tamkaj zgraditi kak lep park. Pa hodj menda z zavezanimi očmi po teh travnikih, ki tvorijo zares kras našega glavnega trga.

d V »Slovenskem domu« jadrkuje naš usmiljeni učiteljček nad revnimi otroci, ki morajo hoditi tako daleč v našo šolo. Da, da, revčki so, pravi revčki, pa zato, ker so izročeni takemu učiteljstvu, ki mu je šola postranska stvar. Saj tudi ni čudno! Naši učitelji, ki tuhtajo in izprašujejo po celi tečen, kje bo kaka liberalna veselica in lete na vsako sokolsko prireditve, naj se potem za šolo kaj brgajo! Ko pride učitelj z veselice pozno v noč vrtoglav domov, naj pa drugo jutro, ko mu »maček« prede, otroka uči! Kako neki? Pri takih prilikah seveda potem palica poje, ki je pri nas še jako odlično vzgojevalno sredstvo. Seveda ne morejo slediti ubogi otročiči takemu poduku. In če pride otrok po dve, tri ure daleč v šolo, in mora gledati gospoda učitelja, ki smrčijo dve uri za katedrom, je ta otrok tudi pomilovanja vreden. Kaj ne, gospod učitelj? Da, da, v Beli Krajini je treba brez dvoma še mnogo novih šol, samo, samo ne takih, kakoršna je za enkrat naša. Drugič pa še kaj več!

d Cele zaboje »Slovenskega doma« razpošiljajo liberalci brezplačno po Beli Krajini in celo na Hrvaško skušajo na ta način svoj listič vgnjezditi. Toda pozor, zavedni katoliško misleči možje! »Slovenski dom« na vsaki strani jasno kaže, da ni nikako kmetsko glasilo, ampak umazan liberalen listič, ki blati in grdi, kakor njegov ranjki bratec »Belokranjec«, vse, kar je katoliškega, našo duhovščino, naše Orle, naše posojilnice itd. Edini njegov namen je, da hujska z lažmi in izmišljenimi bajkami zoper nas. Naš napredek ga bode v oči, zato nas hoče ogrditi in

očrniti pred javnostjo in sebe na ta način pomiriti. V dosego svojega namena pošiljajo svojo kunjjo brezplačno po deželi. Kdor jo je že dvakrat nazaj poslal, jo dobi še tretjič in četrtič. Ne da se odpoditi od hiše, kakor stekel pes sili k človeku. Potem lahko tudi spoznava n'en satanski namen, otrovati polagoma srce katoliško mislečemu ljudstvu. Toda kaj naj storimo mi? Ker listič kar mrgoli mastnih in debelih laži, ki jih priprosti človek ne more spoznati in ovreči, ker se ne more vedno o resnici poučiti, in ker pusti vsaka laž, ki ji ne pride človek do živega, v srcu dvom, kakor bodeče želo, je dolžnost vsake katoliške družine, da pošlje to umazano kunjjo brezpogojno nazaj, in če jo še dobi, pa vrže brez pomislekov v peč. Naj bi ne bilo nobene katoliško misleče družine, ki bi imela pod svojo streho »Slovenski dom«. Ako bomo vsi odločno nastopili, bo tudi ta listič kmalu vsahnul. Dolžnost vsakega našega somišljenika je, da pomore »Slovenskemu Domu« v hladnen grob, k svojemu ranjkemu pobratimu »Belokranjcu«.

Iz ribniške doline.

d Iz Ribnice. Kakor je cenjenim Domoljubovim bravcem že znano, ustanovil se je 19. septembra tudi pri nas telovadni odsek Ribniški Orel. Pristopilo nas je takoj nad 30 fantov-telovadcev, ki smo si izmed sebe izbrali odbor, ki naj vodi započeto delo do napredka. Imena naših odbornikov so nam porok, da bo Orel pri nas uspeval, se množil, rastel od dne do dne in končno združil vse poštene fante ribniške fare pod svojim okriljem. Na ustanovnem shodu so nam vsi govorniki-bratje dali ognja in veselja do dela, vztrajnega in odločnega, užgali so v nas krepki ponos ribniških fantov. Dolenjska gleda na nas! Glejmo torej, da v polni meri izvršimo na nas stavljeno nalogo. Delajmo vsak za vse in vsi za enega! Razpora naj ne bo med nami. Druži nas bratstvo, poštenost in sveta naša načela katoliške cerkve, vzori, ki jih spoštujemo mi vsi in ki so v strahu našim nasprotnikom. — Očetje in ribniške matere! Tudi vas kličemo! Pustite svoje sinove med nas! Ničesar slabega ni v naših vrstah. Prigovarjajte jim, naj stopijo v naš odsek. Ne bo vam žal! Sadovi se pokažejo v bodočnosti. — Telovadba se vrši vsako nedeljo. Vadija nas bosta v začetku brata Štrukelj in Odlasek iz Dobrepolj, pozneje seveda se pa bomo urili sami.

d Naš Orel je nekaterim Ribničanom res trn v peti. Česar so se dolgo bali, to se je zgodilo. Pomagalo ne bo ne zabavljanje, pa tudi obrekovanje ne. Dotičnega, ki se bo količkaj čeljustil, bomo že ohladili. Sredstev za to je zadosti. Sicer nas pa liberalni glasovi tudi ne bodo veliko vznemirjali, ker prihajajo večina iz gostilen, ki niso ravno na najboljšem glasu in od ljudij, ki ne morejo in ne smejo veliko zabavljati, ker imajo na glavi maslo in se morajo čuvati solnca. — Če ne bo miru, bomo drugič govorili seveda bolj jasno ne oziraje se na desno ali levo. In če bo kdo prepričen, naj se potem le zahvali raznim svojim zgovornim prijateljem, ki nikdar ne mirujejo. Sitne mulje!

Gradiva je zadosti in mera tudi polna! — Na zdar!

d **Zadnji čas** so se začele po Ribnici razširjati razne tajinstvene vesti, ki ne mečejo na naš trg nič kaj lepe luči. Govorice in stvari so prav čudne, pa prav nič čedne.

d **Iz Sušja pri Ribnici.** Prostovoljno gasilno društvo občine Sušje bo obhajalo dne 10. oktobra t. l. blagoslovljenje ondotnega gasilnega doma, katero se vrši točno ob 2. uri popoldne s sledečim sporedom: 1. Pozdrav došlim gostom. 2. Blagoslovljenje gasilnega doma. 3. Govor: o pomenu in važnosti gasilnega doma. 4. Blagoslovljenje novega kipa Matere Božje v vaški kapelici. 5. Pozdravni nagovori bratskih gasilnih društev in presta zabava na vrtu g. gostilničarja Ivana Lovšina. — Pokazite, dragi rojaki, z obilno udeležbo, da znate ceniti nesebično požrtvovalnost in veliki izobraževalen pomen naših potrebnih gasilnih društev. Priidite v Sušje na ta slavnostni dan od blizu in daleč in pripomnite tudi v dejanju, da se vrši slavnost i na zunaj kolikor mogoče sijajno. Vsak najmanjši prispevek hvaležno sprejme načelništvo gasilnega društva v Sušju.

d **Iz Sodražice.** Ravnokar smo prejeli vabilo na »ustanovni občni zbor« podružnice sv. Cirila in Metoda za Sodražico in okolico, ki se vrši v nedeljo v prostorih g. Fajdige. Čudno se nam zdi, da se imenovana podružnica ustanovi šele sedaj, ko je glavna družba srečno prijadrala v liberalno pristanišče. Poprej, dokler so sedeli v odboru te družbe možje kakor Zamejc, Zupan, Žlogar in Svetina, naši gospodi ni prišla na misel ustanovitev podružnice, sedaj pa, ko je družba v rokah svobodomiselca Žerjava in je tajnik ali podtajnik njen bivši sodraški kaplan Berce, se jim je pa naenkrat tako priljubila. Raznašalec vabil je vpokojeni poštni adjunkt Pogorelec. Radovedni smo, koliko in kateri Sodražani in okoličani bodo v nedeljo prinesli kožo na liberalni trg. Kakor čujemo, so gostilničarji, ki so pristaši S. L. S., začeli vračevati nabiralnike, katere jim je pred časom usilil zgoraj imenovani raznašalec vabil.

d **Iz Loškega potoka.** Telovadski odsek »Orel« se ustanovi v nedeljo popoldne po večernici v novem »Društvenem domu« po sledečem vspredu: Sprejem »Orla« iz Starega trga. Zborovanje v dvorani »Doma«. Govorita govornika iz Ljubljane. Sprejem novih članov. Nastop »Orla« (Stari trg) na prostem. Konečno zabavni del: Petje, tamburanje, srečolov. Na predvečer umetna razsvetljava »Društvenega Doma«. Fantje potoški, pristopite v obilnem številu v telovadski odsek, ki bo spopolnil našo organizacijo! Novi »Dom« vam bo nudil lepo prostorno telovadnico.

Iz raznih krajev Dolenjske.

d **Iz Boštanj.** V naši fari je »Domoljub« zelo razširjen in radi ga beremo vsi. Samo to nas jezi, ko beremo »Domoljuba« in vidimo notri novice iz celega sveta, da se o naši lepi dolini v njem tako malo bere. Ali res mislite, da se pri nas suče kolo časa vedno enako? Ne, tudi v naši

boštanski fari se zgodi vedno marsikaj, kar je vredno, da se dene v »cajtenge«. Za danes vam, g. urednik, naznamim par žalostnih, pa tudi veselih novic. Prejšnji teden so potegnili iz Save doli pri Brežicah mrtvega moža, ki je imel baje globoko rano na glavi. Koj, ko smo pri nas to slišali, smo slutili, da bode to Jožef Čunstek, gozdni čuvaj boštanske graščine, ki je bil nastavljen na Gomili, a je nedavno izginil. Ko so ga povsodi iskali, so našli na njivi ob Savi njegovo puško in palico, pa sled stopinj do vode. Zato smo rekli, nikjer drugje ni, kakor v Savi. In res, slutnja nas ni varala. Ne vé se še, po kakšnem potu je zabredel v Savo. Splošno se sodi, da se je izvršil roparski umor, a nekateri to vendar oporekajo, češ, da se o naših dobrih Boštanjcih še ni kaj takega čulo. Toda, kdo vé, saj je bil lahko tujec! Rajnik je bil priden mož. N. p. v m.! — Letina je pri nas tudi letos izborna. Žita se je dosti namlatilo in tudi krompir je nenavadno lep. Samo sadja letos ni. No, zato pa se človek razveseli, ko stopi v vinograd. Grozdje je že skoro zrelo in ne bo dolgo, ko bodo naznanili topiči, da se je pričela trgatve. Kupci, o naši boštanski kapljici se še niste nikoli goljufali! Letos bo kapljica zopet izborna, in kar je tudi važno: po ceni bo, ker ljudem manjka posode. Zato pa k nam! Pustite tisto tujo brozgo, po kateri človeka glava boli, pa se poprimite našega čvčka. Mi Dolenjci pa moramo tudi imeti toliko samozavesti, da bomo povsodi po svetu, na semnjih itd. zahtevali v gostilnah samo naš dolenjski čvček. Potem si ga bodo krčmarji že preskrbeli. — Tu pri nas in v okolici je letos zelo veliko škode pri prešičoreji. Pomisliti moramo, da lep del dohodkov dobi naš kmet iz svinjaka. Če mu pa žival, s katero se je mučil celo leto, pogine, je to zanj večji udarec, kot si kdo misli. Res se priporoča umna živinoreja, uzorni svinjaki. In misli se, da je kmet sam kriv, če mu svinje poginejo. Ali kaj pa hoče, ko pride s polja pa vidi v svojih zračnih in snažnih svinjakih mrtve živali. Tam je vsaka pomoč zastoj. Ali nekaj je. Danes smo že tako napredovali z raznimi zavarovalnicami, toda za te vrste se pri nas še nič ne vé. Če se obnese proti toči, goveji živini in ognju, se bo tudi pri prešičih. Treba pa je, da kmetje sami vprašajo za svet svoje poslance.

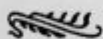
d **Iz Zagradca.** Shod mladeničev žužemberške dekanije dne 26. septembra se je sijajno obnesel. Prihitelo je iz vseh župnij te dekanije v slavnostno z zastavami okrašeni Zagradec nad 700 mladeničev in mož. Pripeljali so se ob najlepšem vremenu na okrašenih vozovih, s Krke tudi vrli »Orli« v kroju. Shod se je vršil pod velikim dvojnimi kozolcem blizu župne cerkve. Ljudstva pa se je nabralo pod kozolec in okoli njega toliko, da je bilo zbranih gotovo nad tisoč pozornih poslušalcev. Shod je otvoril ob treh popoldne z navdušenim pozdravom Ignac Košak, posestnik v Zagradcu. B. Jernejčič, mladenič iz Zagradca, pa je ognjevitno deklamoval lepo Balohovo pozdravno pesem. Nato je stolni vikar L. Smolnikar iz Ljubljane govoril o nalogah katoliškega narodnega

mladeniča v sedanjih časih. Ozrl se je v zgodovino mladeničkega gibanja med Slovenci, ki se je tako krasno začelo na Štajerskem in v telovadnih organizacijah na Kranjskem in Primorskem obeta najlepših sadov; začela se je gibanje tudi Dolenjska, gregorski in današnji zagraški shod sta porok, da se hoče tudi dolenjski mladenič z navdušenjem pridružiti temu gibanju. Mladeniška organizacija bo našim mladeničem pomagala, da postanejo in ostanejo dobri, verni kristjani, vzorni, izobraženi, varčni in trezni gospodarji, pridni delavci v društvih, vrli »Orli«, zavedni rodoljubi. — Da mladeniči to res hočejo, je krasno pokazal takoj nato nastop štirih mladeničev, ki so v izbranih besedah slikali ideal katoliškega in narodnega mladeniča. Bili so to vrli mladeniči J. Šinkovec iz Ambrusa, J. Gros s Krke, J. Legan iz Ajdovca in A. Šušteršič iz Hinj. Posebno je vsem navzočim do srca segel izborni govor J. Grosa s Krke. Veliko pozornosti je vzbudil nato govor g. Ivana Podlesnika, ki je obrazložil velikanski pomen mladeničke organizacije; državni in deželni poslanec Jaklič pa je zlasti možem priporočal, naj pazno zasledujejo razprave ravno zbrana deželnega zbora, ki bo po zaslugi S. L. S. sklepal o postavah, silno važnih za kmeta. Ob sklepu je krški župnik Pešec še enkrat razvnel mladeničem srca za sprejem vsega, kar so slišali na shodu, krški mladeniči pa so z burko »Krčmar pri zvitem rogu« izvrstno poskrbeli za zabavo. Ves shod je pokazal, da Dolenjska ne spi, ampak da se probuja in gre s hitrimi koraki na dan.

d **Iz Radeč.** V nedeljo, 3. oktobra priredi naša kmetjska knjižnica javno predavanje. Predavanje bo v Narodnem domu, in sicer takoj po litanijah. Predaval bo g. Podlesnik iz Ljubljane o telovadbi. Člani in nečlani knjižnice in zlasti mladeniči, udeležite se predavanja v obilnem številu!

d **V Radečah pri Zidanem mostu** so je ustanovil »Orel«. Naravoslovci vedo, da ima vsaka žival in rastlina svoje zajedalke. Tudi naš »Orel«, akoravno še mlad, jih ima. Z drobnogledom sem opazil do zdaj tri večje in dve manjši; spadajo v podvrsto sokoličev. Kot vesten prirodoslovec sem jih znanstveno preiskal in vam jih točno opišem. — Vam je li znana ona pesem, ki se glasi v površni prestavi: Tri imamo v naši hiši, ki nam napravljajo imetek. prvi z žrtjem, drugi s pitjem, tretji z obojim. Natančno te zoprne lastnosti sem opazil pri orlovih zajedalkah. — Prvi sokolič je nabiral meseca malega srpana po »Kumu« od »romarjev« po 40 vinarjev pod pretvezo, da jim speče janca. Celi veliki srpan ga je pekel, kimovec bo že odkimal, koštrun je še sirov. Nekoj trdè, da ga je sokolič pozobal sam. — Sokolič št. 2, vulgo »mašnica«, se hvali, in dobro blago se hvali samo, da je najbolj fest, zavber in močan fant, da vse »mašnice« noré za njim (odtod vulgoime), da se ga cela Gorenjska boji, samo na Dolenjskem nikjer. Že dolgo vrsto let je abstinent, pije namreč poleg piva, edino še vino in žganje; abstinent je od vode. Ta zajedalka ima večno srbečico, ima namreč lastno zajedalko z imenom »ma-

ček«, ki ga praska dan na dan. Kadar je le prehudo, se namaže z limonado. Tretji sokolič je sicer mal, pa debel fantiček; ima akademično žejo in rimsko lakoto; žre namreč same »pr..... f...je«, katere omenja pri vsaki drugi besedi; je namreč bolj slabo talentiran, in si prizadeva, da namesti naravni nedostatek s pridnim ponavljanjem. Družbo mu dela neločljivi sorodnik, ki se je lansko leto prevrnil s stola, da so se mu smejali celo otroci. Ker ne bo več dolgo v Radečah, ga štejem med sokoličiče, kamor pripada tudi od 31. maja 1908 do danes slavni pometač, vulgo 'metla', ki je nedolgo tega ležal v prahu na cesti (klop ga ni več držala), ter se tako v svoj element posajen pridružil, da bo vse Čuke in ajmohtarje vzel sam bognasvari in da jih bo že on pognal iz Radeč njemu v žrelo. Pomotoma je zamenjal Orle z Jerušem, kar se takemu učenjaku lahko primeri. — Sicer bodo pa ti sokoliči in sokoličiči grozni narodnjaki, kakor pravijo v »Slovenskem Domu«: pregnali in pogazili bodo črno in nemčursko sodrgo radeško. Program imajo že gotov. Ni dolg, obsega le tri točke; pa nič zato, ker je kratak, da je le lep; saj je tudi kratka pesmica lepa, ako se lepo poje. — Prvo točko narodnega obrambnega dela so rešili s tem, da so 20. septembra t. l. v svoji globoki in brezmejni žalosti cel dan in noč prepili in prekrali, in to le v dveh nemških gostilnah, ker jih več nimamo. — Druga točka njihovega narodnega programa zahteva, naj se »Narodni Dom« omeče z gnilmimi jajci (kje bodo zdaj v jeseni dobili toliko zaprtkov?) in pomaže z blatom, da čim prej izgine »pr..... f...ška svojat.« Prav da povedo naprej, odpade mučno iskanje. Pa to točko bodo odložili do ugodne prilike. Bolj važna je tretja »pika«, ki jim dovoljuje telovadnico izključno le v nemški gostilni. Za zdaj si še ne upajo pokazati se pred slovenskim občinstvom, ker so se naučili od svojih narodnih kozolcev šele prva dva zloga. Prav imajo, da se takrat skrijejo, kajpak!

Notranjske novice.

Idrijske novice.

n Iz Žirov. Dve lepi stavbi imamo sedaj v delu, ki bosta kmalu dovršeni. To sta naša prekrasna farna cerkev in pa telovadnica, oziroma dom našega izobraževalnega društva. Ker je denar, kar se ga je bilo tekom let za cerkev nabralo, po večjem že pošel, se je ponudil g. duhovnik Breitenberger, ki se tukaj muči na počitnicah, da gre v družbi enega najbolj navdušenih mož po fari ter nabira proustvoljne doneske za cerkev. Kakor se iz dosedaj nabranih zneskov vidi, bodo k cerkvi največ pripomogli mali in srednji posestniki. Ti so res krščansko najboljši ljudje v fari. Bogatin bi lahko dal, pa največkrat navdušenja nima. Revez bi pa rad veliko dal, a veliko ne zmore in zato dá po svojih skromnih močeh. Med nabranim denarjem bo marsikaka kronica, ki je bila

prislužena s krvavimi žulji. Marsikake kronice pa ne bo, ki bo rajši darovana za kako liberalno podjetje, n. pr. »Sokolski dom«. Sicer pa: kdor ne misli dati iz pravega namena, za tistega kronicami ne žalujemo. Odkritosrčno povemo, da bolj spoštujemo nekatere socialne demokrate iz Nove vasi, ki so naravnost izjavili, da v Boga in Cerkev ne verujejo, da torej ne bodo nič dali; in res niso nič dali. Bolj jih spoštujemo, kakor tiste, ki ravno tako nič ne verujejo, pa so vendar dali nekaj krajcarjev za cerkev, zato da se bodo ob raznih prilikah bahali, češ: Mi smo tudi kristjani. To je hinavščina! Ne moremo namreč verjeti, da bi kdo, ki službo božjo dosledno opušča ter se mesto k pridigam k »Svobodni Misli« po modrost zateka, da bi tak človek dal iz pravega namena svoj donesek za cerkev. Naj bi ta vrsta ljudi že vendar enkrat odmaknila svoje roke od vsega, kar je cerkvenega. Cerkev se bo z božjo pomočjo dozidala tudi brez teh ljudi. Mi smo prepričani, da bo več veselja in več sreče pri cerkvi, ako ti ljudje, ki z eno roko cerkev vedno v obraz bijejo, še drugo roko od nje odmaknejo. Take lažikristijane bo tudi »Domoljub« vedno bolj jasno stavil ljudstvu pred oči ter svaril pred njimi, da se ljudstvo ne navzame njihovega zgleda. Naša sv. vera je prelepa, da bi jo taki ljudje kazili in se med kristjane šteli, ko niso. Z besedo »kristjan« naj se krasi tisti, ki je res vseskozi vdan in pokoren otrok matere sv. Cerkve. Dovolj slabega je že naredilo v Žireh tisto slepmišenje nekaterih, ki hočejo služiti obnem Bogu in hudiču. Toda tisti časi, ko se je na tak način v kalnem ribarilo, so prešli. Čas je, da se ločimo med seboj v dva tabora s celimi somišljeniki. — Druga stavba, ki bo tudi naš ponos in naše veselje, je telovadnica na Dobračevi. V primeroma kratkem času smo jo dozidali in ako Bog dá, čez zimo se bomo že pod svojo streho lahko izobraževali in zabavali. Stavba stoji par korakov od glavne ceste na nekoliko vzvišenem, suhem prostoru. Imela bo dve dvorani, klet, galerijo in stalen oder. Enkrat pred zimo jo bomo otvorili, blagoslovili pa šele drugo leto, ko bo končno dodelana. To bo prostor, v katerem bo dobilo gostoljubno streho vse, kar je našega mišljenja v fari. Iz tega prostora ven se bodo širile ideje, ki jih v javnosti zastopa pravo krščansko naziranje. Pregarjala se bo pa tista megla politične nezavednosti in nedoslednosti, ki kakor mōra leži nad našo lepo žirovsko dolino. Mi ne zahtevamo, da bi moral biti vsakdo ud našega društva. Vemo, da je veliko dobrih kristjanov v fari, ki nikdar ne bodo šli v sovražni tabor, četudi niso zapisani v naše društvo. Le takih ne moremo, ki so šviga-švaga, pol-tič- pol-miš. Godi se namreč v naši fari tako, kakor piše brat Podlesnik v zadnji »Mladosti«: »Med družbo zakletih sovražnikov sv. Cerkve se še vedno mešajo možje, ki deloma še spolnjujejo svoje verske dolžnosti. Žene, ki pristopajo s svojimi hčerami k mizi Gospodovi, hodijo na shode svobodomislecev. Matere, ki molijo vsak dan za srečo svojih otrok, srečujemo na shodih, kjer se oznanja boj proti sv. Cerkvi. Starši, ki se

katoliške štejejo, pustijo, da zahajajo njihovi otroci v sokolske in druge liberalne organizacije.« Tem besedam še pristavimo, da se pri nas sokolice, ki javno v hlačah telovadijo, ne sramujejo v nedeljo priti k maši in k ofru okrog altolja... To mora drugače biti. Ali popolnoma ali nič! Časi dvoživk so na Kranjskem, hvala Bogu, prešli. Tudi v Žireh se mora vedno bolj jasni v tem oziru.

n Protestni shod proti uršulinkam v Idriji so napravili naši rdečkarji dne 22. t. m. v pivarni pri črnem orlu. Sami ga sicer niso tako imenovali in so radi lepšega postavili na prvo mesto dnevnega reda rudarske razmere, vendar so se pa v tej točki obdelavale samo take stvari, glede katerih je sprejel že shod dne 21. marca t. l. resolucije: glede pitne vode v cesarja Jožefa šahtu itd. Seveda je bilo treba tudi provizionistom kaj obljubiti, zato se je naznanilo, da bratovska skladnica že rešuje zahtevo provizionistov, da se jim dajo drva za polovično ceno. Kaj je bil pravi namen shoda, so pa pokazali poslušavci sami, ki so poslušali sodruga Štravsca, ko je obravnaval prvo točko dnevnega reda, z neko mirno, vdano brezbriznostjo, s tem, da so govorniku pri drugi točki (šolske razmere) pritrjevali z več ali manj surovimi medklici, ki so po veliki večini pričali, kako visoko stoje tisti, ki so jih izustili. Osmi deklški razred zahtevamo, je izvajal sodrug Štravs, toda s svetnimi učnimi močmi. Stvar je sicer že v teku, vendar se pa za enkrat še ne dá nič doseči. Protestiramo proti temu, da uršulinke sprejemajo honorar za to, da poučujejo dekleta v predmetih osmega razreda. — V podobnih slučajih, prej in sedaj, sodrugi niso nič protestirali. — Nastopi Tone Kristan. Uršulinke so manever klerikalcev. Klerikalna šola hoče naše otroke otrovati, klerikalizem ne dá otroku moči za boj proti kapitalizmu. Gessmann, ki ga niso imeli kam vtakniti, kakor za delavskega ministra, je dal uršulinkam 26.000 kron. Cerkev dandanes ne pridiguje več ljubezni, temveč po »Slovincu« sovraštvo. (Od kdaj je »Slovenec« uradni list katoliške cerkve?) Tako je vezal sodrug Tone otrobe med burnimi klici in najbolj umazanimi psokami na uršulinke. V prihodnje bo treba k mokraškim shodom vladnega zastopnika, da bi vsaj nekoliko varoval poštene ljudi pred umazanim javnim sramotenjem naših podivjanih mokračev. Skrb za ubogega trpina in groza, da bodo morali z lastnim denarjem plačevati zastrupljanje svojih otrok po uršulinkah, sta tako zmedle sklicatelje shoda, da so se šele na shodu spomnili, da se drugi dan prične zasedanje kranjskega deželnega zbora, in da bi bilo treba tudi o tem kaj govoriti. Zato nismo iz ust sodruga Štravsca o tem predmetu nič slišali in mu je moral Tone Kristan pomagati iz zadrege, gotovo zato, da je odškodoval poslušavce za to, da ni govoril k točki o delavskih razmerah. Enaka volivna pravica se mora vpeljati tudi za deželni zbor. Klerikalci že delajo politiko v svojo korist, za delavca, ki je pionir izobrazbe (ali se je hotel Tone ponorčevati iz umazanih medklicev svojih sodrugov?), se pa nihče ne zmeni. Čital-

nica se mora zidati kljub nasprotovanju (Medklic: Lampe to dela! — Tone in dr. Lončar, ki je tudi napravil par dovtipov na shodu, imata hvaležno nalogo poučiti svoje ljudi, kako je delo deželnega odbora razdeljeno med posamezne odbornike; upamo da se to zgodi prihodnjo soboto). Sedanjí občinski odbor mora iti to pot dalje, kakor jo hodi sedaj. V Idriji komandira vse Oswald (Klic: »Ven z njim!« — »Saj ga ni tukaj!« — »Pa iz Idrije!«), občinski odbor nima nobene veljave (potem je pa popolnoma vseeno, ali hodi po novih potih, ali po stari, kakor mu je Tone svetoval pol minute prej). Našemu somišljeniku, ki je hotel nekaj tega shoda oteti pozabljenosti, vzame neki svobodomiselní rdečkar list z beležkami in ga nese na oder. Kdaj je na naših shodih sodrugu Štravsu kdo vzel, kar si je zabeležil? Bo pač res, da sta svobodomiselnost in zmisel za svobodo dva nezdružljiva pojma. Prostestni shod so zaključili s tem, da so zopet sprejeli resolucije glede delavskih razmer, ki so bile sprejete že 21. marca. S tem shodom so zopet pokazali mokračí, kako »delajo« za delavstvo. Čemu je bil sklican shod? Radi rudarskih razmer ne, ker so se obdelavale samo stare stvari; radi deželnega zbora ne, ker so se spomnili nanj šele na shodu; torej radi uršulink. Pri poštenih ljudeh je navada, da sodijo ljudi šele po tem, kaj in kako delajo. Moderni ljudje, kakoršni so naši mokračí, so seveda to staro navado odpravili in obsojajo uršulinke že, ko komaj vedo, da so v Idriji. Če jih pa hočejo soditi po tem, kako delujejo, n. pr. v Ljubljani, potem naj pa vprašajo ljubljanske sodruge, med katerimi jih ni malo, ki pošiljajo svoje otroke k uršulinkam v šolo, potem bo njih sodba o uršulinskih šolah gotovo drugačna, in ako ne, so pa rdečkarji najbolj neumni ljudje med civiliziranimi narodi, ker pusté zastrupljati lastne otroke. Sicer so pa pokazali naši rdečkarji tudi s tem shodom, da so jih same besede, ki nikoli ne postanejo dejanje. Edin protest, ki bo tukaj kaj pomagal, je namreč ta, da sociji svojih hčerá enostavno ne pošljejo k uršulinkam v šolo, do drugih pa naj bodo vsaj toliko svobodomiselní, da pusté, da dajo otroke, dokler sami plačujejo zanje, v šolo, kamor sami hočejo. Sicer je pa to le svét, radi nas pa lahko napravijo rdečkarji vsak dan protestni shod, ali pa ostanejo kar vedno zbrani, se bode vsaj videlo kako dolgo zdrži socialni demokrat govore svojih voditeljev. Da pa niso vsi Idrijčani njihovega mnenja, so sociji lahko prepričani, in to dokazuje tudi število deklet, ki so se priklasile za uršulinsko šolo.

n **Studijo se nam** naši naprednjaki, ki na tako nesramen način izzivajo našo stranko. Idrijski Orel si je postavil v pivarni »pri črnem orlu« oder za veselico dne 12. septembra. Ali niti zaprta dvorana nima miru pred napredno kliko. Ko pridejo Orli k vaju, zapazijo, da ni le dvorana blizu odra onečedená, ampak tudi oder »Kat. del. družbe«. Sramota! Živela vaša indijanska kultura!

n **Drug dokaz**, kako strpni so naši naprednjaki, so podali sami s tem, da so trkali prilepljene plakate veteranskega dru-

štva, ki je vabilo k svoji običajni slovesnosti na Mali Šmaren.

n **Uršulinke** so otvorile letošnji otroški vrtec v svojem zavodu, gospodinjstva šola se bo začela ondi 5. oktobra. Za gospodinjstvo šolo je priglašanih 48 gojenk, toliko tedaj, da jih ne bo mogoče v enem oddelku poučevati. Za francoščino je nastavljena rojena Francozinja.

Vrblniške novice.

Kdor zna pa zna. 18. t. m. se je nastanil na Vrhniki v gostilni pri »Jurcetu« nek klativitez. Izdal se je za Jožela pl. Premersteina. Dal si je res prav plemenito postreči ter dal tudi drugim za pijačo. Vpisal se je k Sokolom ter se z istimi pogodil kot strokovnjak za učitelja glasbe na lok. Sokoli so s ponosom pripovedovali o svojem novem plemenitem sokolu. Pripoveduje se tudi, da se je z neko tukajšnja plemenito gospodično zaročil. Kot Josip pl. Premerstein je preživel na Vrhniki samo štiri dni. Dne 21. t. m. popoldne pride v imenovano gostilno mož postave ter pokaže gostilničarki fotografijo rekoč: »Vam je li kaj znan ta gospod?« Gostilničarka pravi: »To je Josip pl. Premerstein, sedanjí naš gost.« Mož postave: »Ali morem z njim govoriti?« Gostilničarka: »V zgornji sobi se je po kosilu nekoliko vlegel, ni mi ljubo, da ga sedaj motite; prosim, pridite nekoliko pozneje.« Mož postave: »Peljite me takoj k njemu, gre se za važno stvar.« Ko stopi orožnik v sobo, je bila vloga plemenitaša doigrana. V imenu postave ga je orožnik aretiral. »Plemenitaš« je 22 let stari Jožef Rejc iz Idrije, ki je že po več krajih pod napačnimi imeni na zvit način izvabil od ljudi večje vsote denarja. Tudi pri »Jurcetu« je napravil 60 kron dolga. No ja, kdor zna, pa zna!

Veselica, ki jo je priredilo katoliško društvo ljubljanskih rokodelskih pomočnikov na Vrhniki minulo nedeljo se je prav dobro obnesla. Občinstvo vrhniško je bilo prav zadovoljno, upamo, da so tudi igralci iz Ljubljane zadovoljni. Odveč bi bilo pohvalno omenjati nastop igralcev, saj so ljubljanski katoliški rokodelci kot igralci že dolgo sem dobro znani. Še prav posebno je ugajal njihov pevski zbor. Tudi vrhniški rokodelci kot tamburaši so želi lepo pohvalo. Pred predstavo veseloigre »Potovanje okrog zemlje v 80 dneh« je zanimivo govoril pč. g. prof. dr. Opeka o Klemenu Hofbauerju.

Prihodnjo nedeljo, t. j. 3. oktobra, bo izvanredni občni zbor »k. s. izobraževalnega društva«. Vsi člani se uljudno vabijo k obilni udeležbi.

Vipavske novice.

n **Iz Goč.** Vodovod je v zadovoljstvo vseh končan. Sedaj se nam ne bo treba zlepa bati suše. Vodovod je gradil gosp. Lončarič. Ker je bilo začetkoma nekaj napak, zato so začeli vipavski liberalci zmerjati »gotove gospode« po časopisih. Seveda, kadar je treba resnega dela, takrat ni liberalcev, oni znajo samo razdirati. Dokler so gospodarili deželi liberalci, so pustili vipavsko dolino zanemarjeno. Spomnili so se nas pa poslanci S. L. S., kar tudi mi ne bomo pozabili.

n **Št. Vid nad Vipavo.** Naše katol. izobraževalno društvo je praznovalo 19. t. m. desetletnico svojega obstanka s krasno manifestacijo mladega, a čilega Orla. Pri slavnosti je bilo krog 50 telovadcev. Telovadilo jih je 40 s sodelovanjem našega ženskega tamburaškega zbora. Proste vaje so se vodile z vso eleganco. Sploh je telovadba uspela nad naše pričakovanje. Po telovadbi se je vršila neprilijena prosta zabava. Slavnostni govor je imel akademik M. Natlačen, v imenu Orlov je govoril br. Kobač Alojz iz Vipave. Liberalce je naša prireditev zelo pekla. V svoji onemogli jezi so prišli motiti slavnost. Zahvalijo naj se našim treznim možem, da jim niso navrtili ušesa, kot se za take ljudi spodobi. Sicer pa je ljudstvo spoznalo, kako je velik razloček med krepkim, poštenim krščanskim mladeničem in med pijano liberalno sodrgo, katere začetek in konec sta »Narod« in gostilna. Vam pa, poštenu fantje Orli, kičemo: Trd bodi, ne zprosen mož jeklen — kadar brani ti česti in pravde Tvoje in Tvojega vodnika Orla. Na zdar!

n **»Zaklad« v Vipavi.** Dne 12. t. mes. je priredilo naše izobraževalno društvo na dvorišču g. Hriba krasno uspelo igro »Zaklad«. Že znani igralci so tudi sedaj rešili mojstersko svoje vloge. Pokazali so, da »Vipavec je rojen igralec«, kot je povedal na veliki skupščini v Škofji Loki jur. Jež. Želeli bi, da bi nas naše izobraževalno društvo, ki ima zbrane v sebi najboljšo moč, še večkrat razveselilo s kako igro, kar bode v čast in dobro društvu in nam. Kljub slabemu vremenu je bilo precej dobčka, kar gre v prvi vrsti v zahvalo gospodu Hribu, ki nam je prepustil brezplačno prostor. Hvala!

n **Šentvidska Orlova manifestacija** ne da mirno spatí našim liberalcem. Že v nedeljo so pokazali svojo izobrazbo, katero zajema o iz »Slov. Naroda« v izobraževalnem (?) društvu »Sloga«, s tem, da so napadali na surov, pobalinski način mirne domačine in celo — tuje. Najbolj jih pa jezi to, da so se naši fantje tako postavili in pokazali, kaj da znajo. Sedaj pa so tudi liberalci sklenili pokazati, da niso zadnji. Prirediti nameravajo ples, kar je edino, kar morejo pokazati. Torej njih izobraževalno sredstvo in telovadba je ples, kjer se zapravi po nepotrebnem trdo zaslužene novce, kjer se pa zapravlja tudi telesno in dušno zdravje — poštenost in nedolžnost. Poštenu mladenič! Pogledajte, kje je edino Vaša rešitev ali pa Vaše podivjanje. Proč z liberalno plesno in ponočnjaško izobrazbo. Pristopajte k Orlu!

n **Cene lanskemu vinu** so zelo poskočile. Mnogo krajev je, kjer se je že vse domače vino poprodalo. Pa tudi letos se kaže dobra letina. Prijatelji dobre vinske kapljice, pridite po vino na Vipavsko!

n **Starišcem in prijateljem mladine!** Šolsko leto se je že zopet pričelo. Mladina se ne bode mogla toliko prosto gibati, kot poletu. Zato pa opozarjamo stariše, da naj vpišejo svoje šoloobvezne otroke k naraščaju Orla, da si tam tudi v zimskem času krepijo telo in um. To je edina pot, po kateri bodo rešili svoje si-

nove ponočnjaške družbe plesalcev. Pa tudi Vi, bratje Orli! Izkažite se kot prijatelje mladine. Agitirajte povsod za obilen naraščaj! Na zdar!

n Okrajno glavarstvo in orožniki nimajo pravice dajati plesnih licenc. To pravico imajo samo županstva in deželni odbor. Če bi se še kje dogodilo, da bi dajali licence za ples žandarji in okrajno glavarstvo, naj se takoj naznani slučaj deželnemu odboru. Tudi če županstvo dovoli ples, ali če ima kako društvo ples na tak dan, da bi imeli občani od tega plesa škodo, kot n. pr. na Šmarni dan, naj se takoj napravi pritožba na deželni odbor, ki bo de gotovo rešil vse ljudstvu v korist. Naj gotovi ljudje ne mislijo, da zanje ni nobene oblasti več. Torej bode tudi vsa korajža vipavske »požarne« brambe zastoj. Tudi kljubovanje »farjem« se bo po nameravanju liberalne inteligence ponesreči o. Oj te presnete postave!

n Slovensko katoliško izobraževalno društvo v Mančah pri Vipavi priredi v nedeljo dne 3. oktobra svojo prvo veselico na dvorišču g. Andreja Živica št. 25 z naslednjim sporedom: 1. Pozdravni govor; 2. »Čevljar«, veseloigra v treh dejanjih; 3. »Zakleta soba v gostilni pri Zlati goski«. Med odmori poje slavno pevsko društvo »Nanos«. Začetek ob pol 4. uri. Vstopnina: sedeži po 1 K, stojišča po 40 vin. Člani društva in otroci do 14. leta plačajo polovično. Veselica se vrši ob vsakem vremenu. — K obilni udeležbi vabi društveni odbor.

n Iz Cola. Pri nas že dalj časa deluje »Katoliško slovensko izobraževalno društvo« v prid ljudstva in korist naroda. Ima veliko časnikov, ima tudi zelo lepo knjižnico, ki šteje čez 300 knjig, ima svoj dobro izvežbani pevski klub pod vodstvom č. g. župnika Ivana Janca. Pretečeni mesec smo imeli zelo zanimiva predavanja za mladeniče. Vsako nedeljo po sveti maši je predaval gospod jurist Ivan Česnik. A žalibog, da se je teh tako zanimivih predavanj udeležilo bolj pičlo število mladeničev. Kako lepo bi bilo, da bi se obiskavali med seboj in ljubili kot bratje. Najnovejši dogodki kažejo, kako potrebna je sloga. Ni samo jezik naš, naša narodnost v nevarnosti, ampak tudi najvišje dobro, naša vera. V duhu gledam naš dom, pod katerim bomo branili ideale naroda. Mladeniči, prihajajte redno k vsakemu predavanju. Poslužujte se časnikov, posebno priporočim naš dobri časnik »Domoljub«. Vsak mladenič mora imeti »Domoljuba« in »Mladost«! Iz vsebine časnikov boste spoznali, kako potrebna je mladeniška organizacija in skupna delavnost za vzvišene ideje. Tudi krščanski možje nam pomagajte!

Goriška.

Pljužna pri Otaležu na Goriškem. Dragi »Domoljub«! Sprejmi to-le za svarilo poštenim krščanskim možem in fantom. Socialna demokracija in par liberalcev že caplja od hiše do hiše ter agitirajo na vse kriplje. Solnčne in dneve svetlobe se boje, zato si raje izbero temno noč, da agitirajo za deželnozborske volitve na

Goriškem. Vsi krščanskomisleči možje in fantje na krov za pošteno stvar in v boj proti brezdomovinski in brezverni social-

ni demokraciji in proti liberalcem, ki so vam sladki in dobri samo o priliki volitev!

Goriške volitve.

Udeležba splošne skupine, ki je volila v nedeljo, 26. t. m., ni bila posebno velika. Liberalci so v soboto z gotovostjo govorili, da zmagajo brez ožje volitve. Toda podatki, ki so nam došli sinoči do polnoči, nam dokazujejo, da so liberalci doživeli najbrže poraz. Doslej so več ko

za tisoč glasov za našo stranko. Izidov iz 34 občin še manjka. Vendar pa ti položaja ne bodo izpremenili bistveno. Skoro gotovo zmaga S. L. S. brez ožje volitve.

Podatki, ki smo jih dobili do polnoči, so sledeči:

Občina	S. L. S.			Libero-agrarci			Socialni demokrati		
	Manfreda	Fon	Jerič	Strekelj	Franko	Križnik	Marica	Tuma	Vrčon
Ajba	157	155	157	50	60	50	—	—	—
Anhovo	192	199	187	88	78	93	3	3	3
Avče	88	89	87	14	15	16	2	2	2
Št. Andrež	120	121	120	69	69	69	86	87	87
Ajdovščina	22	22	22	147	147	147	4	4	4
Bovec	82	82	82	145	145	145	—	—	—
Breginj	63	63	63	58	58	58	—	—	—
Bate	96	96	96	58	58	58	—	—	—
Bilje	132	130	131	136	136	136	3	3	3
Brestovica	61	61	61	36	36	36	—	—	—
Biljana	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cerkno	569	569	569	229	229	229	43	43	43
Čezsoča	55	55	55	41	41	41	—	—	—
Čepovan	84	84	84	56	56	56	—	—	—
Černice	185	185	185	152	152	152	—	—	—
Drežnica	113	110	110	3	8	6	—	—	—
Deskl	53	53	53	18	18	18	—	—	—
Dornberg	252	252	252	143	143	143	—	—	—
Devin	113	113	113	23	23	23	—	—	—
Doberdob	12	12	12	55	55	55	—	—	—
St. Ferjan	277	279	277	102	102	102	—	—	—
Grahovo	314	314	314	170	170	170	18	18	18
Grgar	136	136	136	93	93	93	—	—	—
Gabrije	37	37	37	50	50	50	—	—	—
Gojače	38	38	38	44	44	44	—	—	—
Idrsko	66	53	53	18	17	17	—	—	—
Kobarid	37	37	37	144	146	145	—	—	—
Kred	73	73	73	46	46	46	—	—	—
Kanal	172	168	170	156	158	170	4	3	5
Kojsko	296	295	295	423	422	422	—	—	—
Kobljaglava	62	45	67	25	28	46	—	—	—
Komen	152	153	151	179	180	184	—	—	—
Kamnje	88	88	87	1	—	—	—	—	11
Sv. Križ	130	127	126	103	101	105	14	14	15
Libušnje	224	224	224	25	25	25	—	—	—
Livek	36	36	36	57	57	57	—	—	—
Sv. Lucija	272	272	272	125	125	125	25	25	85
Lokovec	118	118	118	63	63	63	—	—	—
Lokev	13	13	13	146	146	146	—	—	—
Miren	180	180	180	105	105	105	49	49	49
Medana	181	181	181	7	7	7	—	—	—
Nabrežina	29	29	30	70	73	68	287	287	287
Naklo	41	41	41	343	343	343	—	—	—
Opatjeselo	118	124	121	92	98	96	20	7	19
Osek	121	123	121	69	69	69	—	—	—
St. Peter	159	160	159	149	148	148	1	1	1
Podgora	198	198	198	226	226	226	182	182	182
Prvačina	98	98	98	155	155	155	—	—	—
Povir	77	77	77	66	66	66	—	—	—
Ročinj	40	40	40	92	93	93	—	—	—
Renče	108	108	108	188	188	188	2	2	2
Riljemberg	214	214	214	314	301	303	—	—	—
Sedlo	51	45	45	24	24	18	—	—	—
Srpenica	20	20	20	35	35	35	—	—	—
Solkan	277	251	246	188	186	186	115	121	115
Sovodnje	106	106	106	60	60	60	74	74	4
Sežana	37	36	37	169	160	160	8	8	8
Skalje	104	104	104	51	51	51	16	16	16
Šebrelje	128	128	129	15	14	14	—	—	—
Štanjel	88	88	88	90	90	90	—	—	—
Štjak	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Štorje	7	7	7	117	117	117	—	—	—
Tolmin	299	299	299	244	244	244	17	17	17
Trnovo Kobar.	27	28	28	16	17	16	—	—	—
Tribuša	15	15	15	83	83	83	—	—	—
Temnica	110	111	113	35	32	39	—	—	—
Tomaj	65	65	65	100	100	100	—	—	—
Volče	137	137	137	62	62	62	—	—	—
Vrtojba	127	127	127	174	174	174	106	106	106
Vojsčica	57	56	70	33	28	29	—	—	—
Vrtovec	72	72	72	60	60	60	—	—	—
Zgonik	98	98	100	41	40	41	40	02	2
Zaga	—	—	—	84	84	84	—	—	—
Lokve	65	65	65	20	20	20	—	—	—

Volitve na Goriškem.

Štrekelj propadel — Franko in Križnič v ožji volitvi!

Poraz za porazom doživljajo liberalci. Nedavno jih je vrglo slovensko ljudstvo na Štajerskem, zdaj pa so vrli Goričani pokazali, da nočejo liberalno-agrarnih vladnih petolizcev in komande svobodno-miselnih učiteljev!

Liberalna »trdnjava«, kakor je »Narod« lani imenoval Gabršček - Frankovo podrtijo, je padla — še en sunek, pa je ne bo! Za Štajerci so prišli Goričani!

Ljudstvo je pokazalo s tem, da 1. ne mara svobodnomiselstva in lažiagrarnstva liberalcev, 2. da obsoja vladno politiko liberalcev v državnem zboru in 3. da ve ceniti zasluge krščanskih poslancev tudi glede premeščanja slovenskega učiteljišča v Gorico in sploh njih neizprosni boj za pravice Slovencev!

Izid v splošni skupini.

Vseh oddanih glasov je bilo v splošni skupini v slovenskem delu dežele 21.219, med temi je bilo veljavnih 21.051, neveljavnih 168, razcepljenih 89, absolutna večina znaša 10.527. Liberalni kandidatje so dobili: dr. Franko 9358, Križnič 9429, Štrekelj 9343. Kandidatje S. L. S. so dobili:

Fon 10.471 glasov,
Jerič 10.534 glasov,
Manfreda 10.477 glasov.

Socialni demokratje so dobili: Marica 1181, dr. Tuma 1188, Verčon 1183, neki Kocjan je dobil 25 glasov. Iz tega sledi, da je kandidat S. L. S. Jerič, posestnik v Kobdilju na Krasu, zmagal z absolutno večino 7 glasov. Štrekelj je propadel. Kandidata »Slovenske Ljudske Stranke« Fon in Manfreda sta v ožji volitvi z kandidatoma liberalcev Frankom in Križničem.

Ožja volitev se vrši v torek, 5. oktobra!

Pošteno slovensko ljudstvo na Goriškem! Dvigni se v torek, 5. oktobra kot en mož in pomeđi na volišču z liberalno hinavščino! Noben naš volivec naj ne ostane doma, vsi, ki ste v nedeljo volili, dvignite one, ki se Vam v nedeljo še niso pridružili! Vsi složni, edini na volišče!

Sveta stvar naj vse združi, spravite zadnjega moža na volišče za kandidata S. L. S., ki sta:

Anton Manfreda,
župan v Iderskem,

Josip Fon,
sodni svetnik v Gorici.

Proč z liberalci iz vseh slovenskih dežel!

Angleška bolezen

uniči zdravje Vašega otroka, ako ne vporabite takoj gotovega sredstva.

Scott-ova emulzija

obsega vse potrebne sestavine, da krepi kosti in jih obda s trdimi, zdravimi mišicami. Prednost Scott-ove emulzije, ki jo skrbni starši popolnoma priznavajo, je ta, da jo mali dojenčki vsled prijetnega in sladkega okusa zelo radi uživajo. Celotno ako otroci niti mleka ne prenesajo, prebavijo Scott-ovo emulzijo brez vsake težave.

Pristna le s to znamko — ribičem — kot garancijskim znakom Scott-ovega ravnanja!

Scott-ova emulzija

velja v vseh teh slučajih za neprekosno vzor-emulzijo.

Cena izvorni steklenici 2 K 50 vin.

Dobiva se v vseh lekarnah.

Serravallo^{vo}

železnato Kina-Vino

Higijenična razstava na Dunaju 1906:
Državno odlikovanje in častni diplom k slati kolajni.

Povzroča voljo do jedi, okrepeča živce, poboljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovano.
Nad 6000 zdravniških spričeval.

J. SERRAVALLO, r. in kr. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovlje.

Prodaja se:

pri priporočljivi slovenski tvrdki **Lenasi & Gerkman** v Ljubljani, Stritarjeva (Spitalska ulica št. 4.) novo najboljšo sukno, najlepše blago. Vedno novosti za obleke in bluže. Strogo solidna postrežba in nizke cene. Opreme za neveste. 2469 1

Kupujte!

le pri tvrdki, katero Vam priporočamo, slovensko podjetje **Lenasi & Gerkman** v Ljubljani, Stritarjeva (Spitalska ulica št. 4.) Novo najboljšo sukno, najlepše blago. Vedno novosti najlepše obleke in bluže. Strogo solidna postrežba in nizke cene. 2469 1

Kronendorfer

se kot naravna namizna voda prve vrste in kot zdravilna voda zoper težkoče organskega dihanja in zoper bolezni želodca in mehurja najbolje priporoča.

1169 **Dr. J. Demšar** 52-1
zdravnik — strokovnjak za kožne bolezni
Ljubljana, Mestna hranilnica.

Odda se takoj v najem

kovačnica

z vso opravo ali brez nje, kakor kdo želi. Dela ima ista zelo veliko. Več se izve pri **Francetu** 2567 **Rebolju, Krka, Dolenjsko.** 3-1

Puške!

Lancaster . . . od K 28—
Flobertpuška . . . 8-50
Pištola . . . 2—
Samokresl . . . 5—
Poprave franco. ilustrirani cenik franco. 870
F. Dušek, Opočno 123, Češko.

Učenca

za pekovsko obrt sprejme takoj **Ignacij Kukovič**, pek. mojster p. Studenec 1g št. 73.

H. SUTTNER

Ljubljana, Mestni trg
razpošilja: **ure, zlatino in srebrnino**

na vse kraje sveta, obrnite se zanesljivo na domačo slov. tvrdko!

Veliki novi cenik zastoni.

Novost:

Ploščnata, tenka, prava nikelnasta Anker-Ros-

kopf ura na 6 kamnov, pokrovi ostanejo vedno beli, prav natančno 36 ur idoča.

•• K 4-50. ••
Srebrne ure od 6 K naprej.

Večletno jamstvo — Ako blago ne ugaja, se denar vrne nazaj.

Sohalske verižice s slov. trahovi nikelnasta K 1-20, srebrna . . . 5—.

2172 21-1

Zastoni in poštine prosto

poslijem vsa o-mur moj veliki bogato ilustrov. glavni cenik z 29 0 silikami s-lidnih, dobr h s-cenih, glasbil vseh vrst. G. in kr. dv. založnik **Jan Konrad** razpošiljalnica v Mostu št. 1332 (Češko). Vtoline za učenje brez lo a po K 480, 550, 6—, 68). Lok K 80, 1—, 180, c tre, piščali, kl rin ti, harmonike itd., b gata izbira v : alogi. Nikak riziko! Zamena dovoljena ali denar nazaj.

Prašiče

3200 varujemo pred 3-1 okuženjem,

če se jim 3krat na dan da žlico „Pyrrola“ v krmo. 1 steklenica 1 K, 10 steki K 9— . Najmanj se dobita 2 stekl. Izde-luje in razpošilja vsa pre-izkuš. zdravila za živino

Lekarnar V. Savost
Maribor V. Frana Jožefa cesta.

Najboljši proti **kurjima ocesom** velški-radikal obliž za kurja očesa 1 zavoj 10 vinarjev. Velško-radikal sredstvo za 1 stekl. s Co-kurja očesa pičem 60 vin. Prot naprej plačilu z znakmah z 20 vin. za poštino je pristno le pri **G. Richterjevi** lekarni pri „ORLU“, Wois štov. 12. Istotam sloviti velški obliž proti trganju in revmi po K 1—. Pozor na reg. varstv. znamko.

Zagrebska tovarna, tvrdke Henrik Francka sinov, v vsakem oziru novodobno urejena, izdeluje svoje proizvode izključno le iz najboljših sirovin.

V Vaš prid bode, bodete li pri nakupovanju dajali prednost temu izvrstnemu proizvodu pravemu **Franckovem:** kavnem pridatku z mlinčkom, iz zagrebske tovarne.

Tovarniška znamka.

Novo! ²⁶⁹⁴ **Čitaj!**
¹³⁻¹
Pozor kmetje in fantje!
 Najnovejše in najboljše sredsvo za rasti las, brk in brade je
Rastol št. I.
 Deluje, da brke in brada postanejo gosti i. dolgi, odstranja prhljaj in vsako drugo kožno bolezen z glave. Narači naj si saka dr žina. Del je sigurno in ga mnogi zdravniki priporočajo. Imam mnogo zahvalnih in priznatih pismen. Cena na vsako p što franko, 1 lonček K 360, lončka K 5.—. Pošilja se po postnem povzetju ali če se pošlje denar naprej. Prosim, da se naroči le pri meni pod naslovom:
Lekarna pri Sv. Trojici, Dolnji Miholjac št. 200, Slavonija.

Najslabši čas bo kmalu tu

ko je človek radi bladu več ali manj zopet navezan na sobo specialno bolniki in uradniki. Priporoča se tedaj nabava 1-1 zboljševalca zraka in to je slivito 2691

drevo proti mrzlici (eucalyptus globulus)

Prodajam le pristno, ki vsebuje zdravilne moči proti influenci, astmi, difteriji in tuberkulozi; manjkati ne bi smeto v nobeni hiši. Mlada drevesca rasto zelo nagle, dobro prezimijo, čistijo zrak škodljivih ropare. Sohi luti razežno molve in dragi mrčes. Eucalyptus globulus je zbog svojega aromatičnega vonja in vsehnevo-zelena obrobjenih listov najlepša listnata rastlina. Močne rastline 40 do 50 cent metrov visoke po 70 vin. komad, 6 komadov z loncem i poštini zaboji po 5 kilogramov franko 5 ron. Podrobni opis in navodilo se doda vsaki pošiljati.

H. Suchant

umetno trgovski vrtnar, Weckelsdorf (Češko).

Sprejme se

samostojen mlinar,

vešč mlinarske stroke. Neženjen ima prednost. Plača po dogovoru. Več se izve pri Ant. Kobi-ju, Breg, Borovnica. 2342 (1)

Naznanilo iz Cerkelj.

Okrožni zdravnik dr. **Av gust Mayr** daje s tem naznanje, da se preseli s **1. oktobrom t. l.** iz Globočnikove hiše v Cerklijah : v Drinovčevo hišo v Dvorjsh št. 6. :
 2690 1 1

Posestvo

v **Vel. Gabru na Dolenjskem**, obstoječe iz hiše, šupe, poda in njive, vse v prav dobrem stanju, primerno za vsako obrt, se takoj **ugodno** proda. Vpraša se pri **I. GROBELNIKU** v Ljubljani. Pred Skofijo. 4 1

Pozor! Stoj!

Mizarji, gostilničarji in drugi naj se obrnejo na podpisano tvrdko pri nakupu **stekla, porcelana, svetilk, latern, stekla za okna (šipe), okvirov za podobe (rome)**. Ondi se dobi tudi raznovrstno specerijsko blago, **špirit** garant. 95% **K 1.52**; za neveste vse potrebščine. Posodim proti mali odškodnini za ženitovanja in veselice porcelan, steklenice, nože, vilice itd. vse po najnižji ceni.

Se priporoča 2645 3-1

Ivanka Colnar

trgovina z mešanim blagom, Kranj.

Edina izborna priložnost za nakup za trgovce manufakturnega blaga in za krošnjarje naravnost iz tovarne. Razpošilja se tudi zasebni om.

40 m. ostankov po želji sortirano 15 K

Barbant v lepih vzorcih za obleke, bluze in spodnja oblačila.

Fianele, lepo križaste, za srajce in bluze.

Delen, z robom, za obleke in bluze.

Angleški ceffr, 80 cm. širok, za pisane srajce, prsa za srajce in bluze za dame

Modrikasto blago za kuhinjske predpasnike in domače obleke

Kanafas za posteljne prevleke v živahnih barvah

Oksford za moške srajce, izborao trpežne kakovosti.

Dolgost ostankov 3 do 10 metrov.

Zajamčeno brez napake, trpežne kakovosti in popolnoma pralno.

Nikake rizike!

Znesek se takoj vrne, ako blago ne ugaja in se lahko pošiljatev nefrankirana nazaj pošlje - Čez 1000 priznatih pismen.

40 metrov finega, pobeljenega rumburškega i platna za Damske bluze in posteljne prevleke in najfinejše životno in posteljno perilo, sortirano z belim krizetom za spodnje perilo samo K 17.90.

Gotove, zarobljene **rjuhe** brez šiva, 235 cm dolge, 150 cm široke, iz najboljšje tkanine, trpežne kakovosti, zajamčeno platno, kos **K 2.40**. Najmanjše naročilo 6 kosov. Pošilja po povzetju.

Tkalnica Julij Kantor,

Baby pri Nachodu (Češko.)

Zbirko vseh mojih izdelkov s tovarniškimi cenami priložim vsakemu zavoju za poskušnjo zastoj, drugače samo proti pošiljati 60 vin., v znamkah. 2688

2653

Objava.

1-1

Dovoljujem si javiti svojim cenjenim odjemalcem, da sem se preselil vsled prevzetja glavne ročne tkalnice v horách Orlických v Olešnice (Giesstübel) in tam otvoril veletkalnico in razpošiljalnico, (poprej Česká Černa pri Nachodu.) — Pri meni dobite vse vrste ostankov in platnine, zajamčeno brez napake in pristno barvno. Zajamčim s svojo kolegijsko častjo za pristno ročno domače delo izdelano pri nas v orlovih gorah. Obrnite se zaupno na me, poskus Vas bo zadovoljil in napravil za stalnega odjemalca.

Vas pozdravlja

ANTONIN MARŠIK,

Olešnice v horách Orlických Čechy.

Edina izborna priložnost za nakup za trgovce manuf. blaga in za krošnjarje naravnost iz tovarne!

Razpošilja se tudi zasebnikom.

40 metrov ostankov sortirano 13.90 K

40 metrov veleprima po želji sortirano 15 K

Barbant v lepih vzorcih za obleke, bluze in spod. obl.

Fianele, lepo križaste, za srajce in bluze.

Delen, z robom, za obleke in bluze.

Angleški ceffr, 80 cm širok, za pisane srajce, prsa za srajce in bluze za dame

Modrikasto blago za kuhinjske predpasnike in domače obleke

Kanafas za posteljne prevleke v živahnih barvah.

Oksforda za moške srajce, izborna trpežne kakovosti.

Krizet, barvan, za spodnja krila, tkan iz debele tvarine.

Dolgost ostankov 3 do 10 metrov zajamčeno brez napake, trpežne kakovosti in popolnoma pralno.

Znesek se takoj vrne, ako blago ne ugaja in se lahko pošiljatev nefrankirana nazaj pošlje. Čez 1000 priznatih pismen od 1. l.

40 metrov finega, pobeljenega rumburškega platna za najfinejše životno in posteljno perilo, sortirano z belim krizetom za spodnje perilo samo **K 17.90.**

Gotove, zarobljene **rjuhe** brez šiva, 235 cm dolge, 150 cm široke, iz najboljšje tkanine, trpežne kakovosti, zajamčeno platno, kos **K 2.40**. Najmanjše naročilo 6 kosov. Pošilja po povzetju.

Tkalnica R. Förner, Nachod (Češko.)

Pri naročilu 2 zavojev poštnine pristo. 2487 20-1

Kakšno veselje in kakšen ponos občuti gospodinja pri pogledu svoje svetle, slastne, čiste kuhinje! In kako hitro je vse osnaženo, perilo, kakor cela hiša! Čar zadovoljnosti in veselja vlada njen dom. Z

Schicht-ovim

2711

milom

se to lahko doseže.

Ponudimo vsako poljubno množino:

zarezane strešnike prve vrste

zidake, lončene peči, portland-cement najboljše vrste, šamotne plošče za tlakovanje cerkva, hodnikov i. t. d.

F. P. VIDIC & KOMP., LJUBLJANA.

Na zahtevo pošljemo radevolje vzorce in prospekte takoj brezplačno.

490 1

2961 — Ustanovljeno 1832. — 52-4

Priznано najboljšje oljnate barve

zmlete s stroji najnovjše sestave, prekašajo vsako konkurencu po finosti, ki omogočijo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja po nizkih cenah

Adolf Hauptmann, Ljubljana

prva kranjska tovarna oljnatih barv, barve, laka in steklarskega kleja. Zaloge slikarskih in pisarskih predmetov.

Ilustr. ceniki se dobe brezplačno.

Najnižje cene pri „Janezu“ na Vodnikovem trgu! Priporoča se slav. občinstvu domača trgovina **JANKO ŽELEZNIKAR**

Ljubljana, nasproti Vodnikovega spomenika

kjer je vedno velika izbrana zaloga vsakovrstnega

1635 blaga za moške in ženske obleke 38-1

od najceneje do najfinije vrste, dalje vsakovrstnih rut, nogavic, predpasnikov, najboljše kotenine itd.

NAJNIŽJE CENE! NAJBOLJŠE BLAGO!

Ta trgovina ni v nikaki zvezi z ono pri „Janezu“ v Lingarjevih ulicah

V Ameriko in Kanado

složna, cena in varna

vožnja s **Cunard Line** H 2927

Bližnji odhod iz domače luke

Trsta: Carpathia 21. septembra, Ultonia 12. oktobra, Pannonia 26. oktobra 1909.

Iz Liverpoola: Lusitania, (najboljši, največji in najlepši parnik sveta) 16. oktobra, 6. nov., 18. dec., Mauretania 25. septembra, 23. oktobra, 20. nov., 11. dec. 1909.

Pojasnila in vožne karte pri **Andrej Odlasek**, Ljubljana, Slomškove ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusovega.

Ceno češko posteljno perje!

5 kg nova skubljenega K 8-60, boljše K 12-—, bela kot puh mehko skubljenega K 18-—, K 24-—, snežnobelo kot puh mehko skubljenega K 30-—, K 36-—, Pošilja franco po povzetju. Zamena dovoljena proti površnji pošiljne. Benedikt Sacherl, Lobes 159, pri Plzinu, Češko. 2547 6-1

Posestvo na prodaj je v Tihaboju

nad Mirno, fara Sv. Križ na Dolenjskem; obstoji iz dobroohranjenega gospodarskega posloplja, njiv, travnikov in hoste. K 7400. Vpraša se pri **Henriku Zabukovec** v Št. Rupertu. 2625 3-1

NAJBOLJŠI ČEŠKI IZVOR!

Ceneno posteljno perje!

1 kg sivnega skubljenega, dobrega perja 2 K; 1 kg boljše perja K 2-40, polbelega K 2-80, belega 4 K, belega skubljenega K 5-10, 1 kg izredno finega, snežnobelega, skubljenega K 5-40 in 8 K; 1 kg sivnega perja 6 K in 7 K; 1 kg belega perja 10 K; najfiniji prsni puh 12 K. — Pri odjemu 5 kg se pošlje franco. 1908 30-1

Dovršene postelje zelo napoljene, iz zelo gostega jako trpežnega, rdečega, modrega belega ali rumenega nanking-bлага, pernice, 150 cm dolga, 116 cm široka z 2 blazinama, vsaka 80 cm dolga in 58 cm široka napoljena z jako lepim, mehkim perjem 16 K, z izredno finim polpuhom 20 K, z najfinjšim sivim puhom 24 K; posamezne pernice 10, 12, 14 in 16 K; blazine 8, 8-10 in 4. — Za neprim. denar nazaj! Zamenjava dopustna. Po povz. od 12 K višje franco **S. BENISCH v Dešenici št. 71, Čehy.**

Ceniki zastoj in franco.

Proda se pod ugodnimi pogoji in za nizko ceno

enonadstropna hiša

na Selu pri Ljubljani, Poljska cesta št. 20.

Poizvedbe v pisarni **dr. Frana Poček**, odvetnika v Ljubljani, Stari trg št. 30 1914 (1)

Naročajte „Domoljuba“!

: Suhe gobe :

češminjevo lubje, arniko, lipovo in bezgovo cvetje, sladke koreninice, korenine in perje od beladone in malih noric (lesjaka), jerternik, tršljik, podlesek i. t. d., kupuje

V. H. Rohrmann

v Ljubljani sv. Petra cesta št. 28 in v Novem mestu, Ljubljanska cesta št. 37.

2068 1

Posteljna vlaga.

Odstranitev takoj z uporabo „VSTANI“, zakonito zavarovano. Starost in spol se naznani. Knjižico pošlje zastoj „Zavod Aesculap“ 431, Regensburg, Bavarsko. 2284 32-1

Nervozni, bolni na želodcu, srcu ali prsih, ali oni, ki trpe na pomanjkanju spanja, omotici, trenjenju, epilepsiji, naj pije vsak dan mesto kave

Rosen-ov krepilni in redilni čaj teon. Karton za poskus K 1-10, 6 kart. K 6. Najmanjše naroč. 2 kart. Glavna zloga: Lekarna Filij Rosen v Sitzendorf 85/22 pri Duxaju, N-Avstr. 1960 1

Ali ste že videli našo „Družinsko pratiko“?

LYRA KOLESA

Priznано najboljši izdelek. Nedosežena v kakovosti in opreml. Odlikovan z zlato kolajno. 3 letno jamst. gl. kataloga.

Kolesarake in športne potreščine, ure, orožja, muzikalije, šivalni stroji, jeklene, usnjene in lüksne reči.

Najboljša tvarina, lepo delo, tek lahek so znaki Lyra koles. Dobite iste carine prosto od avstrijske podružnice. Najnižje cene! Zastopniki se iščejo!

C. kr. poštar M. Junger v St. Pölten: Vaš izdelek v obte dopada. Čuditi se moramo res, da zamore tovarna spravili na svetovni trg tako solidno izdelano, vsem zahtevam nove dobe ustrezajoče, lahko tekoče kolo po tako nizki ceni.

LYRA-FAHRRAD-WERKE, Prenzlan Postfach 679

Zahtevajte moj cenik brezplačno.